

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZOMBAT március 27.

85. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

KÖZBESZÓLÁS

Nincsićs a kisebbségi kérdést is érintette külügyi expozéjában. Mint a kisebbségek védelmének újabb fejlődési fokozatát méltotta azt a reformot, hogy a kisebbségi panaszok ügyében megállapított népszövetségi eljárást csak olyan delegátusok folytathatják le, akik etnikailag nem tartoznak a panaszt tevő kisebbséghez és nem polgárai a peticionáló nemzetiséggel szomszédos államnak. A Népszövetség reméli — mondotta a külügyminiszter — hogy a kisebbségek védelmét ilyen módon hatékonyabban láthatja el. Ugy véljük azonban, hogy a Népszövetségnek ebben a reményében maguk az érdekelt kisebbségek nem igen osztoznak. A Népszövetség jellege a komponenseinek mentalitásából alakul ki. Míg a tagállamok faji többségeit a nacionalizmus fűti és a népek érintkezését a nemzeti féltékenység szelleme hatja át, a genfi ensemble sem ragadhatja ki magát ebből a fülledt atmoszférából. Akárhogy földozgatják a kisebbségi panaszok körüli eljárás formáit, a nemzetiségek nem várhatnak tényleges jogorvoslatot egy olyan nemzetközi fórumtól, amely összetételénél fogva sokkal inkább van tekintettel a bepanaszolt felek érzékenységére és presztízsére, mint a panaszok tárgyi tartalmára.

A nemzeti kisebbségeknek az elmúlt évek tapasztalatai alapján minden okuk megvan arra, hogy a Népszövetséget, mint a gyöngék felkarolására és az elnyomottak gyámolítására hivatott testületet kikapcsolják a jogaik kivívásáért folytatott küzdelemből. Még élénk emlékezetben van az erdélyi magyar telepések petíciójának népszövetségi tárgyalása, amelynek nemcsak sovány eredménye, hanem lefolyása is föltötte jellemző. A román delegátus rendkívül izgatott tiltakozását a panasz ügyében döntő bizottság a legnagyobb előzékenységgel honorálta és végül is olyan formulát módolt ki, hogy az erdélyi magyar telepések kártalanítása a látszat szerint a román kormány önkéntes megajánlása folytán történt. Megnyugtató bírói ítéletet csak olyan szerv hozhat, amely magasan föltötte áll a pörösködő felek érdekeinek és az igazság kiszolgáltatásában semmiféle opportunus szempont nem feszélyezi.

A Népszövetségre vonatkozó fejtegetéseknél sokkal inkább érdekli a kisebbségeket a külügyminiszteri expozéban az a passzusa, amely szerint meg kell teremteni a béke légkörét, hogy az ország minden erejét a gazdasági fejlődés előmozdítására fordíthassa. A békének, a megértésnek, az együttműködésnek, a szomszédos államokkal való jóviszonynak és az őszinte pacifizmusnak a kül-

ügyminiszter által óhajtott állapota az egyedüli hálás talaj, amelyből a kisebbségi jogok kitermelhetők. Ez pedig elsősorban belpolitikai probléma és épen ezért a kisebbségeknek házájuk határain belül, internacionális intézmények igénybevétele nélkül kell törekedniük programjuk megvalósítására. Ezt a szükségességet már rég felismerték az utódállamok nemzeti

kisebbségei és a belső politikai erők együttesébe kapcsolódva törnek kitűzött céljaik felé. Olyan országban, ahol a haladás irányát a nacionalista gyűlölködéstől megtisztult demokrácia és minden pozitív értéket megbecsülő liberalizmus szabja meg, ahol az összes energiák a gazdasági újjáépítés nagy művére összpontosulnak, a kisebbségek szabadságjogai maguktól

megérlelődnek, ahogy a száraz ág meglombosodik a tavaszi napfényben. Nincsićsnek azt a kívánságát, hogy az ország a gazdasági felvirágoztatás szolgálatába állíthassa minden erejét, senki sem érzi át olyan mélyen, mint az itt élő nemzeti kisebbségek, amelyek a legszebb reményeket fűzül ehhez a várvavárt termékeny kor szakhoz.

Malvy francia belügyminiszter lemondott A francia kamara nagy többséggel megszavazta a költségvetést

Párisból jelentik: Amit a politikai közvélemény már napok óta várt, pénteken bekövetkezett:

Malvy belügyminiszter levélben bejelentette lemondását, amit Briand miniszterelnök elfogadott és a belügyi tárcát ideiglenesen Daniel Vincent kereskedelmi miniszterre bízta. Malvy, akit

a jobboldal kiméretlen hájszája kényszerített a lemondásra, azzal indokolta lemondását, hogy betegsége akadályozza meg a munkában.

A kamara egyébként hosszú vita

után 415 szavazattal 128 ellenében megszavazta a költségvetést. Peret pénzügyminiszter kifejtette, hogy a

budget egyensulya távolról sincs kiegyenlítve, hanem 4.37 milliárd deficitet tüntet fel.

Igy tehát a költségvetés megszavazása után a pénzügyi kormány külön törvényjavaslatokat fog benyújtani, amelyekkel ki akarja küszöbölni a deficitet.

A kamara legközelebbi ülésén a pénzügyminiszter ismertetni fogja az új szanálási javaslatokat, amelyek a költségvetési hiány eltüntetésére irá-

nyulnak.

A szocialisták elutasító álláspontra helyezkednek Peret új szanálási javaslataival szemben és nem hajlandók kompromisszumot kötni.

A pénzügyminiszter azt a megoldást ajánlotta a pénzügyi bizottságban, hogy a jövedelmi adópótlékot felemeli és ettől egymilliárd összevévelt remél, azután behozza a termelési adót, ha pedig ez a két jövedelmi ág nem fedezi teljesen a költségvetési hiányt, akkor a forgalmi adó növelésére gondol.

Jovanovics Ljubát ki akarják zárni a radikális pártból Kieleződött a konfliktus Pasic és Jovanovics Ljuba között

Beogradból jelentik: A Pasic miniszterelnök és Jovanovics Ljuba között felmerült súlyos ellentétek vannak a politikai érdeklődés előterében. A Pasic fia és Jovanovics veje közötti hírlapi polémia és az ellenzék interpellációja ma már lassankint háttérbe szorul és az egész affér a Pasic miniszterelnök és Jovanovics Ljuba közti egész komoly konfliktus jellegét ölti, amelynek a politikai fórumon kell eldőlnie.

A helyzetet politikai körökben általában rendkívül kritikusnak ítélik meg.

Nagy feltűnést keltett, hogy a Politika pénteki számában Pasic egyik bizalmi embere, Jelenics Györgye rendkívül éles cikket írt Jovanovics Ljuba ellen, akit a szarajevói merényletről írt és annak idején nagy feltűnést keltett cikkei miatt

hazaárulónak bélyegez és követeli a radikális-pártból való kizárását.

Általános vélemény szerint Jelenics ezt a cikket nem saját iniciatívájából írta, hanem ez Pasic miniszterelnök egyik ütőkártyája abban a harcban, amit Jovanovics Ljuba ellen indított.

Ez a cikk kinos hatást keltett valamennyi politikai párt körében, bár hír szerint

a Pasicshoz hű képviselők csoportja föl akarja használni a vádak, hogy Jovanovicsnak a radikális-pártból való kizárását indítványozza.

Maga Jovanovics Ljuba meglehetősen rezerváltan viselkedik és nem ad nyilatkozatot. A parlament elnöke pénteken is megjelent a parlamentben és huzamosabb ideig tartózkodott úgy az ülésteremben, mint a radikális klub helyiségében, ahol hűveivel bizalmas megbeszélést folytatott. Minden jel arra mutat, hogy

mindaddig, amíg a parlament a költségvetést meg nem szavazza, Jovanovics Ljuba nem akarja felvenni a harcot, nehogy a költségvetés megszavazása előtt Pasic a kormány lemondásával meglepetés elé állítsa a politikai közvéleményt.

Az erőviszonyok a radikális pártban meglehetősen tisztázatlanok. A klubban sok hűve van Jovanovicsnak, akik valószínűleg melléje állnának, ha a helyzet kieleződne. Nem ilyen azonban a

helyzet a radikális-párt főbizottságában, amely teljesen Pasic miniszterelnök kezében van. Hír szerint

Pasic április 12-ikére hívta össze a párt főbizottságát, hogy ott leszámoljon Jovanovics Ljubával és csoportjával.

A küzdelem fejleményei elé az ellenzék is nagy érdeklődéssel néz. Egy tekintélyes ellenzéki politikus pénteken kijelentette a Bácsme gyei Napló beogradi munkatársa előtt, hogy az ellenzék nem szívesen látja a dolgok ilyen módon való fejlődését, mert

az ellenzék szerint a helyzet a Pasic és Jovanovics közötti ellentétek nélkül is megérett arra, hogy gyökeres beavatkozással változtassanak rajta.

Az ellenzék véleménye szerint a jelenlegi kormánykoalíció nem alkalmas az ország ügyeinek vezetésére és amugy is hamarosan bekövetkezett volna a jelenlegi rezsím felváltása. Az ellenzék attól tart, hogy a mostani konfliktus eltereli a figyelmet a főproblémáról.

Pénteken a Pasic és Jovanovics között megindult küzdelemben nem történt jelentősebb fordulat, ez a harc egyelőre csak kulizsák mögött folyik.

Zsivkovics Ljuba súlyos konfliktusa az újságírókkal

**A radikális-klub'elnöke szolgálával dobatta ki a Politika munkatársát
Az újságírók bojkottálják Zsivkovicsot — A parlamenti tudósítók értekezletének éles határozata**

Beogradból jelentik: A parlament folyosóin óriási feltűnést keltett egy *kinos incidens, amely Zsivkovics Ljuba, a radikális klub elnöke és egy tekintélyes beogradi újságíró között játszódott le.*

Zsivkovics Ljuba súlyos sértésekkel illette az újságírókat, majd szolgálával kidobatta a radikális klub helyiségéből,

ahova ő kériette magához. A politikai újságírók és parlamenti tudósítók nyomában értekezletre ültek össze és arról a következő kommunikét adták ki:

»Pénteken délelőtt tizenkét órakor Zsivkovics Ljuba, a parlament elnöke magához kériette Petkovics Vlasztimirt, a Politika munkatársát bizonyos felvilágosítás céljából.

Ez alkalommal hallatlan incidens történt, amely fölött a politikai újságírók és parlamenti tudósítók nem térhetnek szó nélkül napirendre.

A Politika ugyanis közölte Zsivkovicsnak a radikális klub főbizottságában tartott beszédét, mire Zsivkovics magához hívatta Petkovics Vlasztimirt és közölte vele, hogy a lapban nem pontos szöveg jelent meg. Petkovics kijelentette, hogy nagyon szívesen közlésezi a helyreigazítást, de azzal a megjegyzéssel, hogy a közölt beszéd kivonatát olyan személyektől kapta, akik jelen voltak a gyűlésen.

Zsivkovics követelte, hogy Petkovics árulja el azoknak a nevét, akik őt informálták.

Petkovics erre nem volt hajlandó, mert ezzel az újságírás egyik alapelvét sértette volna meg. Zsivkovics ezért illojálisan kezdett viselkedni Petkovicsal szemben, majd

behívatta a klubszolgát és Petkovicsot kidobatta.

Petkovics erélyes tiltakozás közben elhagyta a szobát, Zsivkovics azonban utána ment és az előszobából detektívvvel dobatta ki.

E fölháborító esemény miatt a parlamenti újságírók klubjában a politikai újságírók és parlamenti tudósítók értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy

megkövetelik Zsivkovicsotól, hogy este hat óráig személyesen kérijen bocsánatot Petkovicsotól.

Az értekezlet után háromtagú delegáció közölte az esetet Trifkovics Márkóval, a parlament köztiszteltében álló elnökével. Trifkovics a legszívélyesebben fogadta a delegációt és sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy ilyesmi a parlament helyiségeiben megtörténhetett. Megígérte, hogy interveniálni fog Zsivkovics Ljubánál, egyben azt a reményét fejezte ki, hogy ezt az esetet nem történt meg olyan akut formában, hogy neki előadták.

Ugyanebben az időben Kovacsica Sztepo képviselő, az újságíró egyesület beogradi szekciójának elnöke, meglátogatta Zsivkovics Ljubát és interveniált nála az ügy békés elintézésé érdekében.

Ez az intervenció, valamint Trifkovics Márkóé is eredménytelen maradt,

Zsivkovics Ljuba nem akarta megkövetni Petkovicsot, mint az művelt embertől elvárható lett volna.

Miután eddig több hasonló eset történt és vannak tekintélyes politikai személyek, akik rendkívül inkorrektül viselkednek az újságírókkal és a sajtóval szemben, a lapok tudósítói kötelességüknek tartják, hogy ezekre a jelenségekre a legélesebben reagáljanak és ezért az értekezlet a következő határozatot hozta:

1. A politikai hírlapírók újságírói foglalkozásuk, valamint fennálló kötelességeik tudatában a legélesebben elítélik Zsivkovics Ljuba ur eljárását, egyúttal pedig mindazokét a politikásokét, akik nem viselkednek korrektül újságírókkal szemben.

2. Zsivkovics Ljuba képviselőnek, a radikális klub elnökének gesztusa nem egyéb, mint egy cselekedeteit nem megfelelő ember gesztusa.

3. A politikai újságírók, tudósítók és minden hivatásos újságíró számára Zsivkovics Ljuba miatt megszűnik politikai személyiség lenni és vele senki az újságírók közül nem érintkezhetik. Hasonlóképpen politikai újságírók szá-

mára Zsivkovics Ljuba politikai halott lesz mindaddig, míg meg nem követi Petkovics urat és ezzel elégtételt nem szolgáltat nemcsak neki, de az újságíróknak is, akik a sajtószabadság hordozói.

4. Az ország összes lapjainak munkatársai, valamint a külföldi lapok tudósítói ezt a kommunikét vagy teljes egészében, vagy bő kivonatban leközlik lapjaikban azzal a megjegyzéssel, hogy a politikai újságírók minden hasonló esetben hasonló módon fognak eljárni és mindazok a politikai személyek, akiknek magatartása nem felel meg a kultúra legegyszerűbb követelményeinek, úgy fognak járni, ahogy Zsivkovics Ljuba.

Az újságírók rendkívül éles hangú határozata politikai körökben nagy feltűnést keltett. Minden oldalról, még a radikális-párt tagjai részéről is elítélték Zsivkovics Ljuba viselkedését és hangsúlyozták, hogy a sajtó képviselőivel szemben megértő és lojális magatartást kell mindenkinek tanúsítania.

Titkos francia társaság ölette meg a budapesti artistanőt

A rejtélyes okmány — Köhlerné országokon keresztül menekült üldözői elől — Pontos személyleírás a gyilkosról

Köhler Ottóné kémszervezet tagja volt

Budapestről jelentik: A Ciklop-garázs-beli gyilkosság felderítésére a rendőrség épp oly hatalmas apparátussal folytatja a nyomozást, mint annak idején a Leirer-ügyben. A büntény felfedezése óta hatvan detektív indult el a gyilkos kérérekerítésére. Sorozatos kihallgatások történtek, amelyek azonban csaknem eredménytelenek, csupán azt sikerült megállapítani, hogy az utóbbi időben kik voltak a meggyilkolt Köhler Ottóné barátai.

Az eddig kihallgatott emberek közül a legérdekesebb vallomást Bartha Gyuláné, volt szomszédja tette, aki

személyleírást adott Köhlerné utolsó látogatójáról.

Bartháné elmondta, hogy pénteken éjjel két óra tájban a ház félreeső helyén egy nyulánk termetű, ovális arcú, jól táplált embert látott. Ruházata sötét, sötétszürke télikabát volt, világos prémgallérral.

Madarász István, a meggyilkolt ismerőse azt vallotta, hogy Köhlerné állandóan egy francia férfitől félt és mindig attól remegett, hogy ez az ember egyszer felkeresi.

Ugyancsak érdekes Bartháné menyének vallomása, aki pénteken látta, hogy Köhlerné reggel félkilenckor cimment egy férfivel és este hat órakor ugyanazzal a férfivel tért vissza.

A személyleírás egyezik a Bartháné által adott személyleírással.

A rendőrség táviratilag kérte, hogy Köhlerné Limbachban lakó édesanyját hallgassák ki arra vonatkozóan, tud-e arról, kivel volt leánya közelebbi ismeretségben.

A titokzatos francia

A rendőrség azt gyanítja, hogy az a férfi, aki utolsó látogatója volt Köhler-

nének, az a titokzatos francia, akitől Madarász szerint a meggyilkolt állandóan félt. A nyomozás során megtudták, hogy ez a férfi Csehszlovákiában, Komáromban tartózkodik, mire táviratilag kérték a komáromi rendőrséget, hogy keresse fel. Komáromból már megérkezett a válasz, hogy az a francia nevű ember, akit kémkedés miatt annakidején letartóztattak, már nincs Komáromban, hanem valószínűleg Pestre távozott. A budapesti nyomozás annyit megállapított, hogy ez az ember jóbarátságban volt Köhlernével és már a fényképét is megszerezték.

A rendőrség megkereste a bécsi rendőrgazdagságot is, hogy hallgassák ki Köhlerné volt barátját, Gruber Lotti és Lackner Katalin volt artistanőket a titokzatos francia személyére nézve.

Titokzatos kémkedési ügy és rejtélyes francia szervezet

A péntek délutáni órákban a rendőrség előtt egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy

Köhlerné nem egyszerű rablógyilkosság áldozata,

hanem homályos és rejtélyes bűnügyről van szó és a szerencsétlen asszony valószínűleg bosszúnak esett áldozatul.

Mindtöbb tanuvallomás szól ugyanis a mellett, hogy

a meggyilkolt Köhlerné egy nagyobbarányú kémkedési ügyben is szerepelt.

Erre vonatkozólag többeknek tett célzást és a rendőrség most elsősorban azt akarja megállapítani, hogy ez a kémkedési ügy mennyire függ össze a titokzatos franciával.

Annyit már megállapítottak, hogy Köhlerné Lackner Katalin nevű barátján-

jével egyizben hamis utlevéllel Komáromba utazott, ahol egy ismerősük volt, aki kémkedés miatt le volt tartóztatva. A rendőrség szerint ez lehetett az a titokzatos francia, aki Köhlernét üldözte.

Erről a franciáról különösen Köhlerné pesterzsébeti szomszédai tették részletes vallomást a rendőrségen. E vallomások szerint

Köhlerné már 1923-ban félt attól, hogy meggyilkolják.

Ezért fegyverviselési engedélyt kért, azonban még revolverrel sem őrezte magát biztonságban és olyankor, amikor nem volt nála vendég, a szomszédban lakó Madarász Istvánt kérte meg arra, hogy aludjon nála, sőt feleségül szerette volna vezetni magát Madarászszal, hogy legyen aki megvédi.

Madarász István vallomása szerint Köhler Ottóné neki elmondta, hogy

egy titokzatos okmány van a birtokában, amit egy francia társaság mindenáron meg akar szerezni.

Hogy ez az okmány valamilyen találmányra, vagy bűnügyre vonatkozott-e, arra nézve sohasem tett említést, hanem csak azt mondta, hogy üldözői elől menekült Magyarországra. Az üldözőszervezet feje azonban Magyarországra is követte, azonban a magyar hatóságok valamiért letartóztatták. Egy nap azonban Köhlerné feldúlt arccal jött haza és elmondta Mészárosnak, hogy találkozott az öt üldöző franciával, aki kiszabadult és most valószínűleg meg fogja ölni. Főképp ettől való félelmében adta el pesterzsébeti házat és Bécsbe költözött, ahonnan azonban két hónap múlva visszatért, mert mint később elmondotta, titokzatos üldözője Bécsbe is követte.

Köhlerné bécsi ismerősei szerint valószínű, hogy

Köhlerné Bécsben is tartott fenn összeköttetést ezzel a titokzatos francia szervezettel, amely később üldözte és bosszút akart állni rajta.

A rendőrség most főképp ebben az irányban folytatja a nyomozást és megtörtént minden intézkedés, hogy a titokzatos kémkedési ügynek valamennyi részletét felderítsék.

Megfelebbezik

a szentai római katolikus hitközségi választásokat

Az ellenzék szerint súlyos szabálytalanságok történtek

Szentáról jelentik: A szentai római katolikus hitközség öt plébániáján — mint a Bácsmegeyi Napló közölte — csütörtökön tartották meg a választásokat. Az ellenzék mind az öt kerületben nagy erőfeszítést fejtett ki, hogy a hivatalos listát megbuktassa, azonban, habár a teljes eredmény még ismeretlen, annyi bizonyos, hogy a hivatalos lista a legtöbb helyen győzött, de az ellenzék vezére, Kerepessy Vince is bekerült a képviselőtestületbe. Az ellenzék nem nyugszik meg a választás eredményében, hanem azt az apostoli adminisztratúránál megfelebbezi. A felebbezést azzal indokolja, hogy a hivatalos párt a választás titkosságát megsértette, csakis a hivatalos párt szavazó lapjával lehetett szavazni, pedig a szabályok szerint megengedhető lett volna a szavazás ugyanolyan színű és formájú más szavazólapon is. A szavazólapok átjavítására egyes elnökök csak két pernyi időt engedélyeztek. Nem engedték meg, hogy az irni-olvasni nem tudó szavazók mással javíttassák ki a szavazólapokat. A szavazólapokat csakis a szavazóhelyiségben lehetett kijavítani, ami szintén szabályellenes. A felsővárosi és a munkástelepi plébánián délután négy órakor már lezárták a szavazást, noha még sokan voltak olyanok, akik nem juthattak be a szavazóhelyiségbe. A felebbezést száz tagú küldöttség fogja átnyújtani az apostoli adminisztratúrán.

KISEBBSÉGI ÉLET

Bukarestből a napokban megérkezett a belügyminiszter határozata, mely szerint Marosvásárhely polgármesterévé dr. Bernády György magyar kamarai képviselőt nevezi ki. Bernády tulajdonképpen gyógyszerésznek indult: apja gyógyszer tulajdonos volt Marosvásárhelyen. A budapesti egyetem gyógyszerészeti fakultásának elvégzése után átvette apja patikájának vezetését. Már huszonnégy éves korában városi tanácsos lett és harminc éves korában Marosvásárhely képviselőjévé választották. Ekkor Pestre költözött, ahol jogtudori doktorátust szerzett, aztán visszatért Marosvásárhelyre és elfogadta a rendőrkapitányi állást. 1903-ban megválasztották főpolgármesternek; ezt az állást több éven keresztül példászerűen töltötte be, úgy, hogy híre volt egész Magyarországon. Neki köszönheti a város a vízvezeték építését, a csatornázási munkálatokat, a gázműket, a villanytelep építését, a város utcáinak kikövezését, az új városházát. Bernády kinevezése nagy örömet keltett egész Erdélyben.

*

Aromán színházról Jovanovic Jenő a kolozsvári Magyar Színház igazgatója nyilatkozott a magyar lapoknak. Még a múlt év májusában — mondotta — meghívták a kultuszminiszteriumba egy ankétra, melyen előterjesztettem a kisebbségi színházokról szóló törvényjavaslat-tervezetet. Az anként pontonként tárgyalta le a javaslatot, megvitatták az összes paragrafusokat és változtatás nélkül elfogadták valamennyit. A kultuszminiszter ur kijelentette, hogy ez az egész szöveg minden változtatás nélkül fog az általános törvényjavaslatba kerülni. Azt javasoltam, hogy a kisebbségi színházak se legyenek magasabb adóval sújthatók, mint a román nyelvű magán-színházak. Manulescu ur ezzel szemben azt kérte, hogy a román magán-színházak némi előnyben részesüljenek a kisebbségi színházak felé. Ezzel szemben Moldovean Cornél vezérigazgató, mint előadó erősen tiltakozott a felfogás ellen és kijelentette, hogy Románia megszűnt nemzeti állam lenni, kisebbségei vannak, ezekkel a kisebbségekkel szemben szerződésileg kötelezettséget vállalt és Románia sohasem fogja megszegni szerződéses kötelezettségeit. Lepadatu kultuszminiszter ur is fentartás nélkül helyeselte ezt az álláspontot. Az én törvényjavaslatomat a kisebbségi színházokról, szóval teljes szövegében változtatás nélkül elfogadta az anként, most pedig a megszavazott törvényből látom, hogy abból egyetlen szó sem került be a törvénybe, illetőleg talán egy paragrafusnak a második része.

*

Hans Otto Roth, a romániai német kisebbség vezére, cikket írt a választójogi javaslatról. A cikkben megállapítja Roth, hogy a javaslat a kisebbségek jogát felére szállítja le. A kisebbségek a könyörtelen alternatíva elé kerülnek: vagy mindent kockáztat, vagy listakapcsolással törekszik a többségi lista előnyeit megszerezni. Ekként a népi kisebbségek szavazata politikai áruvá süllyed. A törvényhozó elfelejtette, hogy kisebbségek is vannak. 1918 óta először nyilatkoztak meg valamennyi népkisebbségnek a szolidaritása. A választói törvény jelentékeny politikai privilégiumokat biztosít a románságnak. Ezek ellen a szabadság ellen minden formában és minden rendelkezésre álló eszközzel küzdeni fognak a kisebbségek, melyek nem hagyják kiulladni magukat.

*

Az erdélyi unitárius püspök mégis tagja lesz a román szenátusnak. A kamarában ugyan a választói reform szakszervekenti vitájában a kormány több kérdésben engedékenynek mutatkozott.

Az ötödik szakasz negyedik bekezdéséhez, amely az egyházak szenátusi képviselőinek a jogára vonatkozik, Sándor József módosító javaslatot nyújtott be. Kérte, hogy az unitárius egyháznak a szerzett jog alapján adják meg a szenátusi tagságot. Részletesen ismertette az egyház történetét és a méltányosságra is hivatkozott akkor, amikor a világ unitáriusai egyetlen püspökének, az erdélyi magyar unitárius egyház fejének, képviselőket igényel a törvényhozásban. Florescu volt igazságügyminiszter, a ja-

vaslat előadója, komolyan és jogosnak minősítette Sándor József javaslatát és annak indokait és a maga részéről hozzájárult a kérdéses szakasz módosításához. A bizottság a javaslatot el is fogadta és ezt pártolól fogja felterjesztetni a vita végén a kamara, illetve szenátus elé. Sándor József akcióját a nemzeti pártiak erősen és lelkesen támogatták, különösen pedig Maniu és Vajda, akik ismételték a kisebbségi jogok védelmezőinként és harcosaként mutatkoztak a kamara előtt.

Plasztirasz elutazott Franciaországba

Párisban találkozni fog Venizelossal

Beogradból jelentik: **Plasztirasz** görög ezredes, aki utlevelet és francia vízumot kapott, pénteken elutazott Beogradból.

Az emigráns ezredes, aki — mint bejelentette — Franciaországba megy, állítólag csak **Rumai**ig váltoit jegyet,

megállapították azonban, hogy **Plasztirasz** valóban elhagyta az országot és Franciaország felé vette útját, ahol **Párisban találkozni fog Venizelossal**.

Plasztirasz a hatóságok felkérésére hagyta el Jugoszláviát.

Majdánban imádkozni sem lehet

Nem szabad használni az egyházi szereket Lezárták a kápolnát

Majdán község katolikus hívőinek súlyos panasza van. A majdániak nem akartak beleegyezni abba, hogy megalakítsák a katolikus egyházközséget s retorzióképpen most megvonták tőlük azt a jogot, hogy **az általuk épített kápolnában imádkozhassanak, s hogy a templomi kegyzsereket használhassák**.

Néhány héttel ezelőtt megjelent Majdánban a szajáni esperes és a nova-kanjizsai plébános, hogy Majdánban a katolikus egyházközséget megalakítsák. A falu egész férfinépe jelen volt azon a gyűlésen, amelyet a két plébános összehívott s a majdániai **egyhangulag úgy határoztak, hogy nem alakítanak hitközséget**.

Majdán kis falu, nincs temploma, nincs plébániája. A majdáni katolikus hívők közadakozásból egy kis

kápolnát építettek, kegyzsereket, templomi lobogókat szereztek be.

Azért, mert a katolikus hitközség nem alakult meg

büntetésből lezárták a kápolnát s a majdáni hívők nem imádkozhatnak a templomban.

Ha a faluban meghal valaki, a szegény ember sem temetheti el addig a halottját, amíg ki nem hozatja a szomszédoktól a papot s **nem fizet 350 dinárt**, mert minden lobogó be van zárva a kápolnába.

A hatóság, amelyhez a majdániaiak fordultak, igen helyesen nem avatkozik a hívők és az egyház közötti konfliktusba, de bele kellene avatkoznia a becskeréki apostoli adminisztratúrának s inkább felvilágosítani a majdánikat, mint büntetési képen — vallástalanokká tanítani őket.

m. a.

Ki gyakorolja Magyarországon a legfőbb politikai hatalmat?

Megszólt a magyar mellékkormány egyik vezetőtagja Eckhardt szerint Bethlennek a titkos társaságok feloszlására vonatkozó bejelentése blöff

Budapestről jelentik: Abból az alkalomból, hogy gróf **Bethlen** István miniszterelnök kijelentésbe helyezte a titkos társaságok megszüntetését, az **Esti Kurír** péntek délutáni számában beszélgetést közöl a **Kettős Kereszt Vérszövetség** egyik vezetőtagjával, aki a szövetség szervezőtől, multjáról és működéséről a következőket mondotta:

— Titkos társaság valójában csak egy van Magyarországon és ez a **Kettős Kereszt Vérszövetség**. Minden más titkos és nem titkos társaság ez alá tartozik.

ez a hatalom, ez a mindenható ur, ez a mellékkormány az országban.

Az összes titkos szervezetek feje a **Kettős Kereszt Vérszövetség**, amelynek élén egy **öttagú direktórium áll. Ez a direktórium ellenőrzi az ország politikai jelenségeit és változásait és**

az országban nem történhet olyan politikai esemény, vagy politikával kapcsolatos szemé-

lyi változás, amelyet ez a direktórium megtörténte előtt felül ne bírálna.

A jelenleg működő társadalmi egyesületek, szervezetek és céhek nagy része a mi fennhatóságunk alá tartozik és

feloszlanni bennünket azért nem lehet, mert tagjaink között helyet foglalnak nagyszámúban közhivatalnokok is. A miniszterek csak elhatározhatják feloszlásunkat, de az a kéz, amely ezt végre is hajtana, hiányozni fog.

Ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban az **Esti Kurír** megszólaltatja a politikai élet vezetőjét is. **Andrássy** Gyula gróf nyilatkozatában kijelenti, hogy a titkos társaságok likvidálásáról illetőleg a pártközi konferenciától nem vár eredményt. Szerinte különben is

nehéz lehet a titkos társaságok feloszlását célzó törekvést feltételezni arról a Beth-

lenről, aki maga is tagja, sőt vezetője volt ilyen titkos társaságnak.

Hasonló értelemben nyilatkozik **Farkas** István és **Friedrich** István is, aki többek közt a következőket mondja:

— Nem tudom elképzelni, mit akar velünk Bethlen tárgyalni, amikor **az ellenzék hat éve egyebet sem csinál, mint a titkos társaságok megszüntetését követeli**. Én különösen nagy szimpátiával viseltetem a titkos társaságok iránt, mert hiszen ők voltak azok, akik a Tisza-pörben megmozdították ellenem elítélő ítéletüket. Ez volt az első nagy megmozdulásuk, amelyhez hasonlóan azóta a többi is piszokba, skandalumokba és mocskokba fulladt. **Allandóan irredentéről ordítottak**, de ennek érdekében semmit sem tettek, sőt

az egyesek által hazaiias célokra juttatott adományok is eltűntek a kezükön.

Perlaky József egységspárti képviselő kijelentette, hogy a **közállapotok megnyugvása teljesen elképzelhetetlen a titkos társaságok kiírása nélkül, mert ezeknek működése a társadalom rákfenéje**.

A legérdekesebb azonban **Eckhardt** Tibor fájvédő vezérnek a nyilatkozata, amelyben erről a kérdéssel a következőket mondja:

— **Bethlen miniszterelnöknek a titkos társaságok feloszlására vonatkozó bejelentése közönséges blöff** és

éppoly vehető komolyan, mint ha azt mondta volna, hogy **akciót indít az egységspárt ellen és ennek az akciónak keresztülvitelét a belügyminiszterre bízta**.

Eckhardt Tibor kijelentése politikai körökben nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert Eckhardtot ebben a kérdésben autentikus egyénnek tartják.

Felépítik

a szombori kereskedelmi iskolát

A Szemző-parkban helyezik el az intézetet

Szomborból jelentik: A kereskedők és iparosok egyesületének a kereskedelmi iskola felépítése ügyében kiküldött bizottsága ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy érintkezésbe lép özvegy **Szemző Istvánnéval** a Szemző-féle alapítvány hasznélvezetének megváltása ügyében.

A kereskedelmi iskola céljaira a vármegye annak idején 900.000 dinárt szavazott meg. Először a **Kronics-palotát** akarták megvásárolni az iskola céljaira, ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. Ekkor vetődött fel az az eszme, hogy a vasuti kerttel szemben levő **Szemző István-féle házban** helyezték el a kereskedelmi iskolát. **Szemző István** a városra hagyta házával azzal, hogy ott valamilyen kulturintézményt, lehetőleg iskolát állítsanak fel. A hagyaték hasznélvezeti jogát **Szemző István özvegye** élvezi és így elsősorban az özvegygel kell megállapodni az alapítványi ház igénybevétele érdekében.

A bizottság reméli, hogy a megegyezés rövidesen létrejön és a hatalmas **Szemző-parkban** rövidesen felépíthetik a kereskedelmi iskolát.

Győződjön meg, hogy csak a **SILD** kalap-
iparánál kaphat dívatos és olcsó női szalmakalapot. Régielátvarrását és festését legújabb dívat szerint készíti.
Subotica 1926 Cserkepiac

A muzsikáló város

A washingtoni kormány háromszáz új rádióadóállomás felállítására iránti kérényt utasított vissza azzal az indoklással, hogy jelenleg nem áll rendelkezésére több felesleges hullámhossz. Amerikában több ezer leadóállomás működik, amelyek a hullámhosszok minden skáláját kimerítették. Mi, akik az uccán járunk és gyanútlanul szíppantjuk a márciusi levegőt, nem is tudjuk, hogy micsoda forgalom bonyolódik le körülöttünk. Elektromos szikrák száguldoznak rajtunk keresztül, hátukon zenével, vagy emberi hangokkal, amelyek ropant földi tereken át jönnek idegen országokból. Ma már minden nagyobb városban van leadóállomás és a levegőben milliószámra uszkálnak a különböző hullámhosszok. Milyen csudálatos lenne, ha ezek az elektromos hullámok nem csak a föléstől harsannának fel, hanem utközben is megszólalnának a levegőben, a hegedű és zongora koncertek, az operaelőadások, a dzsesszbandák, mind egyszerre, hangosan és csupa sóhaj, nyögés, muzsika lenne a város, kísérteties és elvarázsolt. Megszépülne mindenki lelke. A gyilkos kezéből kihull a kés, a kereskedőből ideálta lesz, a muzsikáló város átalakítja polgárait, úgy ahogy azt még Wells is képzelte el legmerészebb álmaiban. Áll az ember az uccán és hátulról beléfut a hatszázas hullámhossz és amikor kitátja a száját gyönyörű hegedűsö gomolyog ki belőle, akár egy láthatatlan selyemfőnő, a szellemidézőknek, spirítisztáknak és a metafizikusoknak hatalmas fellendül és jól megy majd a költőknek is, mert az emberek zenéből és versekből táplálkoznak. Ebben a bolond, véres világban, a sok durva realitás között nem árt egy ilyen paradicsomi álom, a szférák zenéje, isteni kinyilatkoztatás. Ne becsüljük le a fantasztákat és szeressük ezrediziglen a költőket, akik előre futottak ezer mérföldet, gyalog, mezitlábosan, meztelen szívvel, hogy elhozzák egy új világ üzenetét. Az életünk mindössze azért érdekes, mert születünk és félelmetesen férfias, mert meghalunk. Gondoljunk

nagyot és gondoljunk vakmerőt és tűzük mellünkre a csillagokat bokrétának. Az éneklő város eszményibb régiókba emeli az állatokat is, a tehének több tejet adnak majd, a tyukok — zenei hatásra — nagyobb tojásokat tojnak, a kutyák fütyörészve őrzik a házat és a kanárik szegényükben elfelejtenek énekelni. Ezzel szemben a növényzet zenei figurákat ölt. A kalarábé egy Strauss-valcerre fog emlékeztetni, az ibolyáról Chopin jut az eszünkbe, míg a mogoró egy kiköpött gyászinduló, amely ép hogy meg nem szólal. Ha ekkor feltámadna egy ősap, mondjuk a

középkorból, egy máglyarakó, komor szerzetes és kimenne az alkonyuló, mezőre, ahol körülcsokolják a csudálatos muzsikák, hangok, leborulna rémülettel mint akit varázslat vesz körül és a menyországban képzelne magát, vagy isten kiválasztottjának, aki előtt megtáruultak az égi zenekar ablakai. Mindenki boldog lesz a földön, jószágot olt beléjük a muzsikáló levegő, szívet a szívtelenekbe, bizalmat a bizalmatlanokba, szerelmet a szerelmetlenekbe, vágyat az elégedettekbe, csak a szegény s-kerék maradnak örökké reális, keserű lények. (t. i.)

követni. Az ipartestületekbe minden iparosnak be kell lépni, a költségekhez egyformán hozzá kell járulni, lehetetlen tehát megvárni, hogy ott ne egyforma jog illesse meg minden tagot.

Öngyilkos segédjegyző

A torzsai jegyző ismeretlen okból agyonlőtte magát

Torzsáról jelentik: Orth Jakab torzsai segédjegyző csütörtök éjszaka revolverrel agyonlőtte magát.

A huszonöt éves, jó megjelenésű fiatal embert az egész falu szerette és hivatalában is megbecsülték annál is inkább, mert a községi igazgatásban, mint az egyetlen torzsai születésű tisztviselő, helyismeretével nélkülözhetetlen volt.

Az öngyilkosság előtt néhány nappal feltűnt barátainak, hogy a segédjegyző állandóan rossz hangulatban van, de komolyabb bajokra nem gondolt senki, még akkor sem, amikor Orth csütörtök este a kaszinóból, ahol egy óra hosszat ült anélkül, hogy bárkivel beszélt volna, hazament. Orth Jakab Lemlein postamesterrel lakott egy szobában, de amikor a segédjegyző szobájába bezárkózott, kivül csak egy szolgálólány tartózkodott a házban. A leány hallotta a lövést, de nem mert bemenni a szobába, így csak akkor vették észre az öngyilkosságot, amikor Lemlein hazament.

A szerencsétlen fiatalember átlőtt fejével fekiadt az ágyon. Az ágy előtt a földön kis Browning-pisztoly hevert. A postamester azonnal orvost hívott, aki megállapította, hogy az öngyilkosnál a golyó a homlokcsont alatt a jobb oldalon hatolt be és a fej másik oldalán jött ki. Dr. Haász Miklós orvos beköthötte a sebet és intézkedésére Orth Jakabot péneken beszállították a noviszádi közkórházba. Állapota rendkívül súlyos, de életbenmaradásához van remény.

Orth Jakab három levelet hagyott hátra, amelyeket azonban nem bontottak föl és így még nem lehet tudni, hogy mi készítette a szimpatikus, közszeretetten álló fiatalembert az öngyilkosságra.

Van-e joga a magyar iparosnak tisztséget viselni és szavazni az ipartestületben?

Ahogy a törvényt Mol községben magyarazzák

Kisebbségi szerződésről, emberi jogokról, Locarno szüite új szellemről beszélünk. Minek az? Aki a kisebbségi jogok terjedelméről s azok gyakorlati megvalósulásáról akar tudomást szerezni, olvassa el azt a panaszt, amelyet a moli magyar nyelvű iparosság nevében *huszonhat tekintélyes iparos intézett* a Bácsmegeyi Naplóhoz.

Azt kérde tőlünk a moli iparosság, hogy tudunk-e olyan rendeletről, amelyben a kereskedelmi és iparkamara elrendeli, hogy az ipartestületeknél magyar anyanyelvű SHS. állampolgár egyáltalán semmi tisztséget nem viselhet s ha van olyan ipartestületi funkcionárius, aki — szegény — magyar, azt sürgősen le kell váltani. A második kérdés, hogy van-e olyan rendelet, amely azt szabja meg, hogy az ipartestületi választásokon csak azoknak van szavazati joguk, akik a képviselőválasztási névjegyzékbe is felvannak véve.

Akármi abszurdumnak látszik is, a huszonhat aláíró neve bizonyítja, hogy Molon ilyen rendeleteket hajtanak végre.

Mol község iparosságának kétharmada magyar, egyharmada szláv. Nemzetiségi ellentét az iparosság között soha nem volt, az ipartestület vezetőségében mindig békésen megfértek szlávok és magyarok.

Az 1925-ös ipartestületi választáson azon a címen, hogy az iparkamara rendelete értelmében magyar nem viselhet tisztséget az ipartestületben, eltávolították az ipartestület egyik alelnökét, Koszorus Pált, majd ugyanezen nem létező rendelet alapján az ipartestület jegyzőjét, Lakatos Jánost. Barátságából meghagyták a választmányban hat magyar iparost.

Most volt az 1926-os választás. Az ipartestület volt elnöke, Sztanisín Mihály, aki most jegyző az ipartestületben, a közgyűlésen kijelentette, hogy az alapszabályok értelmében csak azoknak van az ipartestületben szavazati joguk, akiknek neve benne van a képviselőválasztók névjegyzékében.

A moli iparosok ezt az alapszabálymagyarázatot sérelmesnek találták, a képviselőválasztás politikai ténykedés, az ipartestület pedig távol áll a politikától. Kifogásukra azt a választ kapták, hogy amely ipartestület alapszabályában ez a pont nincs benne, annak szabályzatát a miniszterium nem hagyja jóvá.

Akármi nehéz is ez — mert a túlzó nacionalizmussal kell szembeszállni — az ipartestületek komolysága megköveteli, hogy a noviszádi kereskedelmi és iparkamara ne tűrje azt a jogfosztást, amit a moli ipartestületben akarnak el-

Lelkek a kályha mögött

Irta: Makka János

I.

A homlokomon éktelen seb tátongott és a megvadult négy ló örült sebességgel rohant a félig kettébetört számmal. Rengett, hömbölt a Retyezát, mintha minden percben ránk akarná dobni havas fejét. Mózes, a kocsis, vesztül káromkodott a rosszul sikerült vadászat, az elmaradt borralalók, az eltörött szán és az itéletidő miatt. Káromkodott és reszketett a félelemtől, éreztem, amint átfogta a derekam, hogy le ne zuhanjak az ülésről. Az egyik ló már sauntított és Mózes nem volt ura a gyepelőnek, a vaksötétség pedig előttünk táncolt és csalogatott a mélybe, ahonnan nincs még föltámadás sem. Az arcom csupa vér volt és csak nagy, lila mezőket láttam, ahol ezüstpelyhek viharzanak, kavarganak és szaladnak fölfelé föléselekben. A karomat is elhörttem a fölborulásban és erőt vettem rajtam a láz.

Csak néha tértem eszméltre és olyankor kerestem a kezemmel, hogy mellett van-e még a kocsis. Most már észre sem vettem, hogy ő fog a nagy báránybőrbandán keresztül, különben már ott feküdnék a szerpentinuton, a Retyezát lábainál. Aztán arra ébredtem, hogy megfussznak a lovak és egyszer csak megállanak. Mózes a hátára vett és cipelni kezdett a bozótban keresztül, aztán megállt egy kunyhó előtt és nagy káromkodás közepette berugta az ajtót. Letett, odátámasztotta a falhoz és én körülnéztem. A kunyhó tüzfény világította meg és a padlón csapzott hajjal egy öreg, vándorcigányképű puffadtarcu paraszt fekiadt. A boglyaske-

mence padkáján pedig egy borzas nő guggolt és ijedten ugrott föl, mikor meglátott minket. Mózes rákiáltott:

— Ki ez az ember?
— Az apám — felelte a borzas.
— Mi lette?
— Megfagyott. — És mintha hirtelen letargiából ébredt volna föl, iajveszkelni kezdett:
— Jaj! Segítsenek rajta! Segítsenek! Mózes leintette:
— Hallgass! Nem árt az annak. Majd föléled. Hanem itthagynom az urfit, érted?
— Értem.
— Bemegyek a faluba segítségért. Ha az urfinak valami baja lesz, fölakasztatom az egész pereputtyodat!
Azzal lefektetett a kemence mögé, a szalmára, letörölte az arcomat, betakart és elment. Otthagytott a megfagyott emberrel és a borzas cigányicánnyal, alétan, félig hafottan, a kályha mögött.

II.

— Kérek vizet! — nyöszörögtem, de a következő percben már megborzonek az undortól. A lány különösen nézett rám, föluggott, egy vederből vizet hozott és megitatott. A markából éktelenül prüszkölni kezdtem tőle és végigborzonek rajtam a Retyezát minden hidege. A másik pillanatban forró láva ömlött át a testemen, a homlokomról csurgott a verejték. A lány fölemelte a fejemet és a szoknyája szélével törölni kezdte az arcomat. Aztán kiszaladt és egy marék hóval nekiesett a nyakamnak, homlokomnak és úgy megmosdatott, hogy ordítani kezdtem.

— Hallgass! — kiáltott rám a lány.
— Mi az?
— Az apám! Fölébred...

— Mit? — rebegtem félve.
— Megöl. Részeg. Három üveg pálinkát ivott.

Aztán nevetni kezdett:
— Na, ne félj, nem ébred föl reggelig, csak maradj csendesen. Mindig egész napig alszik, ha berug. Ő az erős Mihály, a vadász...

Fölakartam ugrani, hogy kirohanjak a hánykolódó hóbuckák közé. A lázon keresztül is ott vibrált a képe. Három megye zsandárja keresi. A lány visszanyomott a szalmára. Reszkettem a félelemtől.

III.

Mikor ismét föleszméltem, nagy nyugodtság és csend döbent az agyamra. Fejem az ölben nyugodott és egy piszkos kéz a hajamat simogatta. Nem tudtam, hol vagyok. Odahajolt a fejem fölé és nagy, barna szemében annyi volt a jószág, mintha minden vészbejutottak édesanyja ölelte magához.

A padló egyszer csak ropogni kezdett. Katica elsápadt, föluggott és görcsösen megragadva a vállamat, vonszolni kezdett a kuckó legmélyébe.

— Istenem, most vigyázz! Jaj, mi lesz, ha meglát!

A revolveremet kezdtem keresgélni, remegve. Nem volt sehol. Katica betuszkolt a legsötétebb sarokba, a kemence hajlása mögé. Elém állt, aztán megint lekuporodott a padka szájában és eltakart a testével. Egyszerre nagyott nyögött az öreg paraszt a padlón, mintha egy vak medve rázná meg bizonyos hűdáját és utolsó erőlködéssel fölállna, recsegnek, ropognak a bokrok alatta. Görcsösen megfogtam a Katica kezét.

— Mi az? Nem járt itt senki? — mo-

rogta egy rezes, kábult hang.

— Se... senki — rebegte a lány.
A férfi nagyot nyújtózott, fölült. Láttam, hogy szájához veszi a vedret és rettentő kortyokkal issza a vizet. Aztán megint végighempereg a padlón. Én pedig lázasan, kinban, megcsókoltam a Katica kezét. A leány megfordult, könny csurgott szeméből.

IV.

Egyszer csak berugtak az ajtót és valaki elordította magát:

— Erre, erre, itt van az urfi!
Föluggottam és kidugtam az arcom a kályha mögüll. Mózes odarohant és átnyalábolt. Katica rettentően fölsikoltott. Az ajtóban a szolgabíró állott, puskájára támaszkodva, mögötte pedig föltűnt két acélkék kakkastoll. Az orvvadász fölhorogant, mint a bajt sejtő, bekerített vadállat. Két fegyver csörrent. — Itt a Mihály! Itt a Mihály!

A két csendőr egy pillanat alatt lefogta a hatalmas embert és hátracsavarták a karját. Mózes vonszolt ki az ajtón. Katica odaugrott a csendőrökhöz és odavetette magát az apja mellére.

— Jaj! Nem engedem! Nem engedem!
— Ne bántsd! — ordítottam utolsó erőmmel. De már vitték. A szolgabíró megragadta a leányt, megfogta a nyakát és nagyot taszított rajta. Visítva, ordítva végig esett a padlón. Az ajtó nyitva maradt. És a szán már repült velünk a falu felé. Csak annyit láttam, hogy zugva, visítva ömlik be a szél és a hó a nyitvamaradt ajtón. És én ott a szánon, a barátom karjai között, a kavargó viharban rettentően iajveszkelni kezdtem.

Sirattam Katicát, aki az első és utolsó igazi nő volt, akit én életemben láttam.

Ellenzéki szónokok felvonulása a külügyi költségvetés vitájában

A földművespárt vezére szláv-unió megteremtését sürgeti — Trumbics Olaszország ellen — Zsivkovics Ljuba: „Aki Pasicot akarja megbuktatni, önmagát buktatja meg” — A külügyminiszter szerint a diplomácia titkossága elkerülhetetlen

Elfogadták a külügyi költségvetést

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés pénteken folytatta a külügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Az ülés már reggel kilenc órakor kezdődött nagy érdeklődés mellett.

Csirkovics Jován délszerbiai radikális képviselő volt az első szónok és főleg az ország Balkán-politikájával foglalkozott. Bírálta az Albániával szemben folytatott politikát és megállapította, hogy Ahmed Zogu bég, a mostani albán államfő barátságos érzelmekkel viseltetett Jugoszlávia iránt, de ezt a körülményt a kormány nem használta ki eléggé. Albánia felé csökkenőben van ipari és kereskedelmi befolyásunk. Bulgáriával szemben korrekt és békülékeny magatartást kell tanúsítani és

meg kell végre teremteni a teljes megegyezést Bulgáriával.

Végül a Görögországhoz való viszonyt tárgyalta, majd kijelentette, hogy a költségvetést megszavazza.

Sumenkovics Ilija demokrata beszéde első részében a diplomácia titkosságát hibáztatta.

— A külügyminiszter — mondotta — a kritika minden lehetősége nélkül folytatja politikáját. Előkelő idegenek érkeznek Beogradba és különböző személyiségekkel tárgyalnak, de a közvélemény sohasem tudja meg, mi járban vannak. Rusdi bej, a török külügyminiszter Csicserinél szerződést kötött, azután Beogradba jött, ahol melegen fogadták, de látogatása céljáról semmitmondó kommunikát adtak ki. Ugyanez a helyzet Nincics római útjára vonatkozólag is.

Bizonyos, hogy Rómában a közép-európai kérdést tárgyalták és lehetséges, hogy közben meglepedtek Franciaországról, pedig Róma nem a locarnói szellemet követi.

Szláv unió — szláv politika

Jovanovics Joca földművespárti mondott ezután hosszabb beszédet, melyben az összes külügyi problémákat felölelte.

— A kérdés ma az — mondotta — hogy lefegyverzés legyen-e, vagy organikus fegyverkezés. Nincics azt állítja, hogy mi békeszeretők vagyunk, Radics más véleményen van, a hadügyminiszter pedig hiteket követel.

A fegyverkezés az egész világon általános tünet.

A Népszövetség kiszélesítése, a döntőbírói szerződések, a szén és petróleum-ért folyó harc, mind olyan kérdések, melyeket figyelembe kell venni, amikor külpolitikánk általános szempontjairól van szó. A genfi kudarc, amely váratlanul érte Európát, francia és angol vetélkedésre vezethető vissza. Anglia Németországot támogatja, Ausztria pedig egyesülni akar a német birodalommal. A helyzet ma az, hogy egy angol-szász front mellett kialakul a latin népek szorosabb együttműködése,

a szláv népek uniója azonban még mindig a jövő zenéje.

A külügyminiszter ezekről a fontos kérdésekről semmit sem mondott expozéjában, pedig az ország kíváncsi arra, hogy Jugoszlávia milyen álláspontot foglal el egyes esetekben. Várunk különféle szerződéseket Csehszlovákiával, Olaszországgal és Romániával, vannak is szerződéseink, csak azt nem tudjuk, hogy

— Minden állam külpolitikájának az állandó béke biztosítására kell törekednie. Jugoszlávia Locarnói a győző államokkal együttes politikát folytatott. A kisantantól az a közhit, hogy politikája bevált, mégis Nincics, aki most új Locarnóról beszél, nem mondja meg, milyen szerepe lesz ebben a kisantantnak.

Nincics párisi útja alkalmával megkísérelte, hogy az ország biztonságát észak felől locarnói módszerekkel érje el.

A nyugati politikával kapcsolatban arról beszélnek, hogy

az Olaszországgal kötött paktumot ki fogják szélesíteni Locarnó szellemében.

Ezt helyesli, de figyelmezteti a kormányt, hogy Locarnó a status quo-t jelenti, azaz semmiféle újabb koncessziót nem adunk és nem kapunk. A balkáni biztonságra vonatkozóan Nincics olyan formulát adott, hogy addig semmit sem lehet kérdezni, amíg a kölcsönös kérdéseket nem tisztázták.

Rufos görög külügyminiszter kijelentette, hogy a kisebbségi kérdés nem szorul tisztázásra.

Nincics pedig ragaszkodik ennek a tárgyalásához. Olyan kérdéseket kell felvetni, amelyek még tisztázandók. A bolgár kérdésben két különböző fel fogás van nálunk. Radics a megegyezés szellemét kompromittálta. A konföderációt, mely sokak kívánsága, nem lehet szavakkal, hanem csak tettekkel elősegíteni.

Sumenkovics beszéde végén hangsúlyozta, hogy az S. H. S. királyságnak elsőrendű célja a Balkán békéjének biztosítása és az ország külpolitikájának arra kell törekedni, hogy a béke szellemét építse,

kedvezők-e ránk nézve, vagy sem.

Új Locarnó előkészítéséről is beszélnek,

de nem tudjuk, először Olaszországgal, vagy Csehszlovákiával kötünk-e garanciális paktumot. Az is nyitott kérdés: a kis Locarnóba Románia és Lengyelország beletartoznak-e és ha beletartoznak, Oroszország ellen foglalnak-e állást, vagy pedig a szövetség teljesen politika-mentes lesz és kizárólag gazdasági unió.

A Balkánprobléma

Jovanovics Joca ezután rátért a Balkán külpolitikai helyzetére.

— A Balkánon — mondotta — jelenleg különféle érdekelletetek vannak. Nekünk differenciánk van Görögországgal a szalonikii kérdésben, Albánia miatt pedig Olaszországgal. Anglia és Franciaország nem nagy szimpátiával kísérik követeléseinkkel a szalonikii kérdésben.

Oroszország balkáni érdekei érintik a mi érdekeinket

és ezért tekintettel kell lenni Oroszország magatartására. Szó van arról, hogy Balkán-uniót teremtenek és ebben a koncepcióban fontos szerep jut Szkopljénak és Szalonikinek. Az ország érdekeit három állam részéről érheti támadás: Magyarország, Bulgária és Olaszország részéről.

Magyarország, ahol éppen a leg-

utóbb egy nagyszabású pénzhamisítást lepleztek le, nem a legjobb megvilágításban áll Jugoszlávia, de általában Európa előtt.

Bulgáriáról ugyanezt mondhatjuk; ott a macedón kérdés az, ami bennünket leginkább érint. A bolgár kormány különben is hol Keletre, hol Nyugatra veti szemét, nekünk tehát nagyon elővigyázatosnak kell lennünk, hogy ne érjen bennünket meglepetés.

Olaszország bizonyos kérdésekben meglehetősen agresszíven viselkedik Jugoszláviával szemben.

Ma Olaszország erős, de ezt az erejét nem fegyvereinek köszönheti. Nekünk számot kell vetni azzal, hogy négy-öt év múlva Németország és Oroszország Európában nagy szerepet fognak játszani és akkor Olaszország másodrendű katonai hatalommá válik. A külügyminiszternek ezekről részletesebb nyilatkozatot kellett volna adni. Tartani kell attól, hogy

A kisebbségi kérdés — politika

Markovics Lázár szólt fel ezután és kijelentette, hogy Nincics expozéját teljesen kielégítőnek tartja. A külügyminiszter világosan kifejtette külpolitikája alapelveit. Polemizál Trumbicsal és Pribiceviccsel, akivel szemben kijelenti, hogy a locarnói szerződés nem bukott meg és a paktum aláírásának abban, hogy Németországot a legközelebbi rendes közgyűlésen felveszik a Népszövetségbe. Természetes — mondotta Markovics — hogy Olaszországgal szorosabbra fűzzük kapcsolatainkat, mert ha ezek a kapcsolatok megerősödnek, az ország helyzete is megerősödik szomszédaival szemben.

Kár a kisebbségi kérdést folyton emlegetni. A kisebbségi kérdés po-

A délutáni ülés

A délutáni ülésen Drljevic montenegrói federalista beszélt először. Főleg elméleti kérdésekkel foglalkozott és a külpolitikában a szláv szempontok kidomborítását kívánta. Kijelentette, hogy a béketárgyalásokon a jugoszláv delegációnak ragaszkodnia kellett volna a londoni egyezményhez, akkor nem vesztették volna el Fiumét és Szkutarit. Pasic miniszterelnököt támadta, mert szerinte a háború alatt Albániával tárgyalt Montenegro ellen.

Zsivkovics Ljuba, a radikális klub elnöke nagy figyelemmel hallgatott beszé-

A külügyminiszter válasza

Nincics elsősorban Mihajlovics Ljuba beszédére válaszolt és kijelentette, hogy soha nem vezette pártszempont a tisztviselők áthelyezése és nyugdíjazása körül. Rámutatott arra, hogy nem állhatnak meg azok a kifogások, mintha túlzott titkolódzással kezelné a külpolitikai ügyeket.

Az előkészületi cselekményekben minden ország diplomáciája titkos, nem lehet nyilvánosságra hozni valamely megegyezésre irányuló tanácskozást, amíg az egyezés nem érik meg. Még a bolsevikok is, akik pedig a titkos diplomácia elleni frázisokkal dobálóz-

Nincics Rómában titkos konvenciót kötött,

pedig Olaszország az ellen a Népszövetség ellen van, amit Jugoszlávia teljes mértékben elismer és támogat.

A jugoszláv külpolitikának egyetlen bázisa lehet: a szláv népek szolidaritása.

Rendezni kell végre az Oroszországgal való viszonyunk kérdését is. A külpolitikánknak tekintettel kell lenni a jövőre és nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy nekünk elsősorban békére van szükségünk.

Trumbics külügyi bizottságot követel

Trumbics Ante dr. horvát federalista beszédében főképpen Nincics külügyminiszternek a parlamenttel szemben folytatott politikáját bírálta. Összehasonlította Nincics működését Benes cseliszlavák külügyminiszterével, aki minden kérdésben összehívja a parlament külügyi bizottságát és részletesen beszámol külpolitikai tárgyalásairól. Az ilyen bizottság segítségére lehet a külügyminiszternek, akinek felelősségét is lényegesen csökkent.

Kifogásolta még Trumbics, hogy a miniszterelnök külföldi utazásai alkalmával elkerüli Londont. Angliával szemben nem volna szabad így viselkedni. Olaszország felé Nincics igen gyengéd politikát folytat, különösen az olaszországi szláv kisebbségek ügyében. Itt — fejezte be Trumbics beszédét — mindenki tisztában van azzal, hogy egyetlen szerb-horvát katona sem akar őt állni a Brenner-hágónál. Ausztria és Németország egyesülésének kérdését csak a Népszövetségben keresztül lehet elintézni.

llitkai ügy. Különösen hálás Nincicsnek a kisebbségi kérdésben elfoglalt álláspontjairól,

Egyetért Trumbics felfogásával abban a tekintetben, hogy Angliával hatékonyabb összeköttetést kell keresni. Nem hiszi, hogy Ausztria csatlakozásának ügyét a Népszövetség megkerülésével akarnák megoldani, de azt sem hiszi, hogy ez a kérdés a közeljövőben aktuális lehet. Fontosnak tartja megállapítani, hogy a szerb-horvát megegyezés óta az ország külpolitikai helyzete jelentékenyen megerősödött.

Pribicevic személyes kérdésben szólt fel, majd Markovics Lázár válasza után az ülést déli tízenként órakor függesztették.

dében hosszasan fejtegette a háború előtti Szerbia történeti szerepét. Csak beszéde végén tért rá a politikai kérdésekre és kijelentette, hogy

aki Pasicot akarja megbuktatni, önmagát buktatja meg.

Zsivkovics kijelentését a radikális-párt hosszasan megtapsolta.

Mihajlovics Ljuba demokrata Nincics külügyminiszter személyi politikáját támadta. Ezután, bár még több szónok volt feliratkozva, a külügyminiszter kért szót, hogy válaszoljon az elhangzott támadásokra.

nak, maguk kénytelenek külpolitikájukat a diplomácia titkosságához alkalmazni.

Rátért Pribicevicnek arra a kifogására, hogy még a kormánytól sem fogad el direktívákat és teljesen a saját szakállára intézi a külügyeket. Ezzel szemben igenis kap direktívákat a kormánytól, de nem hétről-hétre, mert a külpolitika irányelveinek állandóknak kell lenni. Még akkor kapott utasításokat a kormánytól, amikor Pribicevic is miniszter volt. (Nagy taps a radikális-párton.) Szemére vetették, hogy a sajtót sem informálja, pedig az újságírók naponta bemennek a külügyminisztériumba és min-

den felvilágosítást megkapnak, ami nem árt az ország érdekeinek.

Azt a követelést, hogy a parlament külügyi bizottságot válasszon, a leg-határozottabban visszatámasztotta a külügyminiszter.

Ezután rátért a kisebbségi politikára. A görögországi és olaszországi szlávokat illetően kijelentette, hogy

a kormány nem avatkozhat be más országok belügyeibe.

Az ellenzéki kritikák legnagyobb része az Olaszországgal való helyzetre vonatkozott, holott minden szónok elismerte, hogy Olaszországgal jó viszonyt kell fenntartani. Ennek a jóviszonynak nem lehet akadálya az olaszországi szláv kisebbségek ügye, mert

az országnak nagyon fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a legnagyobb szomszédállammal jó viszonyban éljen.

A két év előtt kötött baráti szerződésről most nem hajlandó új vitát kezdeni, mert annak idején a parlamentben erről eleget beszéltek.

Egyes szónokok szerint a kisanant már nem az, ami volt. Ezzel szemben a kisanant külügyminiszterei minden egyes kérdésben egyöntetűen foglaltak állást.

Az a kifogás, hogy Csehszlovákia Locarno után Nyugat-Európa felé fog orientálódni, nem állhat meg, mert Csehszlovákiának most, hogy nyugati határait biztosította, még fokozottabb érdeke Kelet felé is biztosítani magát. A Népszövetségre vonatkozó kritikákra válaszulva

a külügyminiszter meleg hangon emlékezett meg a Népszövetségről és kijelentette, hogy a Népszövetség már eddigi formájában is bizonyos mértékben alkalmas a háboru eljiminálására.

A közelmúlt több példája igazolja, hogy a Népszövetség kiküszöbölte a háborus veszélyt.

Azokra a kifogásokra, hogy miért nem ment Londonba, azt válaszolta Nincsiés, hogy novemberben Rómában találkozott Chamberlainnal, most pedig bizonyosan tudta, hogy Genfben lesz alkalma az angol külügyminiszterrel tanácskozni.

A Vatikánba nem mehetett el, mert nem volt fizikai ideje, de ez nem jelenti azt, hogy a Vatikánnal nem kívánna a kormány jó viszonyt fenntartani.

Bulgáriáról beszélt még a külügyminiszter, majd kijelentette, hogy helyzete nagyon nehéz, mert minden szavát nagyon meg kell fontolnia a külföldre való tekintettel. Kérte, hogy a parlament az a nyílvánítsa bizalmát, hogy a külügyi költségvetést szavazza meg.

Nincsiés külügyminiszter után Bozsovícs Grigorije független demokrata bírálta a külügyi kormányzatot. Kijelentette, hogy egyetlen szomszédállammal sincs meg a jóviszony, Csehszlovákiát és Lengyelországot kivéve. Követelte, hogy Oroszországgal is keressenek közelebbi kapcsolatot, tekintet nélkül államformájára. Az olasz barátságot veszedelmesnek tartja.

A nemzetgyűlés végül a külügyi költségvetést részleteiben is elfogadta.

A vajdasági radikális képviselők újabb javaslatokat terjesztettek be

A régi vámbírságok törlését kéri

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselők javaslatokat terjesztettek be a parlament elnökségéhez.

Az első javaslatban kéri, hogy a jövedelmi adó kivételénél 1926 január elseje után minden jövedelmi pótdót és egyéb adótételt úgy állapítsanak meg, hogy a volt magyar törvényekben szereplő egy korona egy dinárnak feleljen meg. Ezáltal ötezer dinár összjövedelem mentesülne a jövedelmi adónem alól.

A második javaslat a földbérletek harmadosztályu kereseti adójára vonatkozik és ebben azt kéri a képviselők, hogy 1926 október elsejétől az eddigi

25 százalék helyett csak tíz százalék legyen a harmadosztályu kereseti adó. Ezáltal mintegy hetven százalékkal csökkenne az adótétel.

A harmadik javaslatban azt kéri, hogy mindazokat a vámbírságokat, amelyek 1923 végéig történt csempészésekből erednek, amennyiben még nem hajtották be, engedjék el. Ezt a kérésüket azzal támogatják a képviselők, hogy abban az időben az országhatárok még nem voltak pontosan megállapítva és a tulbuzgó vámhatóságok többiben akkor is nagy bírságot vetettek ki, amikor nem is volt tulajdonképeni csempészésről szó.

Lemond a Bratianu-kormány

Liberális politikus nem kap kormányalakítási megbízást

Bukarestből jelentik: A félhivatalos Orient Radio közli, hogy Bratianu miniszterelnök szombaton délután átnyújtja a királynak a kormány lemondását.

Politikai körökben már megindultak

a kombinációk az új miniszterelnök személyét illetően. Avarescu, Jorga és Maniu neveit emlegetik. Bizonyosra veszik, hogy liberális politikus nem fog kapni megbízást kormányalakításra.

Egységspárti képviselő védőbeszéde Károlyi Mihály mellett

Vita a magyar nemzetgyűlésen Károlyi emlékiratairól

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén folytatták gróf Pallavicini György mentelmi ügyének tárgyalását. Máday Gyula és Kiss Menyhért felszólalása után Erdélyi Aladár egységspárti Andrássy Gyula grófnak azzal a kijelentésével kapcsolatban, hogy ő a frankhamisítókat most is barátainak tekinti, utal arra, hogy Károlyi Mihály emlékiratai szerint Windischgrätzet általában hazug embernek tartották, még Andrássyék is.

Rothenstein Mór: Ön kitiltott könyvből olvas!

Erdélyi: Ha rajtam állna, akkor költségen százezer példányban kinyomatnám és terjeszteném Károlyi emlékiratait.

Szedes Ferenc: Mondja ezt meg az ostoba belügyminiszternek, ő tiltotta ki a könyvet!

Zsitvay elnök ezért a közbeszólásért rendretasítja Szedes Ferencet.

Vázsonyi Vilmos: A belügyminiszter csak rosszhiszemű fiatalember!

Erdélyi: Károlyi Mihálynak joga volt ezeket mondani, mert tudta mindazt, amit állított.

Vázsonyi: Károlyi sokat hazudott ebben a könyvben!

Friedrich István: Nem is ő irta, mert erre képtelen lett volna.

Meskó Zoltán: Károlyi Mihály nem is tud írni!

Beck Lajos pártönkivüli képviselő erre a közbeszólásra indulatosan felugrik helyéről és mialatt kimegy, ezeket kiáltja a képviselők felé:

— Most bezzeg mindenki rug egyet Károlyi Mihályon. Ez izléstelenség!

Meskó Zoltán: Kár ezért kimennie.

Nagy Vince: Igazán különös, hogy most így támadja Károlyit!

Erdélyi Aladár a mentelmi bizottság jelentését fogadja el.

Horváth Zoltán felszólalásában csodálkozásának ad kifejezést, hogy Károlyi Mihályt, akinek nem áll módjában a védekezés, megtámadták. Hangsúlyozza, hogy nem ismeri Károlyit.

Erdélyi Aladár: Én sem!

Friedrich István: Én ismerem!

Erdélyi: Honnan?

Friedrich: Kérdezze meg Almássy Lászlót az egységspárt elnökét! Együtt dolgozott Károlyi Mihállyal!

Horváth Zoltán hangsúlyozza, hogy az egységspárt bevallása szerint is az állami szervek nyolcvan százaléka inficidva volt a franküggyel. Kérdi, hogy ki felelős ezért.

Nagy Vince: Az ellenzék!

Vázsonyi: Károlyi Mihály emlékirata!

Horváth Zoltán végül hangsúlyozza, hogy szavazással nem lehet eldönteni a frankvitát és bejelenti, hogy a mentelmi bizottság jelentésével szemben Rupert Rezső javaslatát fogadja el.

Kaas Albert báró szerint Pallavicinit nem parlamenti beszéde, hanem a sajtóban megjelent nyilatkozata miatt akarják a vizsgálóbíró elé idézni, amiben nem lát zaklatást. Ezért a mentelmi bizottság javaslatát fogadja el.

Pikler Emil a mentelmi bizottság ellen szólal fel, majd az elnök bejelenti, hogy Nemes Bertalan egységspárti képviselő indítványt terjesztett be az ülések tizenkétórás időtartamáról, amely javaslatot a szombati ülésen bocsátja szavazás alá. Az ellenzék nagy zajjal és tiltakozással veszi tudomásul az elnöki bejelentést, mert az a mentelmi vita berekesztését célozza.

Lendvai István és Kiss Menyhért személyi kérdésben szólalnak fel és nagy derűség mellett a legsúlyosabb vádakkal illetik egymást. Lendvai azzal vádolja a fajvédőpártból kilépett Kiss Menyhértet, hogy a Bethlen-kormány csendőrszuronyait hozatta be a házba, ezenkívül plagizátornak, dílébredőnek és rohadat kereszténynek mondja.

Kiss Menyhért ríposztos ezután és szemére veti Lendvainak, hogy ő ébredővezér léte a gazdag zsidókkal együtt nyilatkozott meg a franküggyben a Bethlen-kormány mellett. Szemére veti Lendvainak azokat a cikkeket, amelyeket annak idején a Nap-ba írt és az ébredő politika bukását jóslta meg.

Az ülés ezzel véget ért.

Eltemették Makai Emilt

Impozáns részvét mellett folyt le Budapesten a szuboticei bankigazgató temetése

Budapestről jelentik: Makai Emilt, a szuboticei Közgazdasági Bank igazgatóját péntek délután temették el nagy részvét mellett a Kerepesi-temető halottasházából. Az elhunyt barátainak és tisztelőinek nagy tömege gyűlt össze a temetőben, hogy résztvegyen a fiatalon elhunyt Makai Emil végtisztességén. A koporsót rengeteg virág és koszorú borította. Mintegy husz hatalmas koszorú volt a ravatalon, köztük a Magyar-Olasz Bank, a szuboticei Opšta Privredna Banka, Halmi Miklós és neje dr. Halmi István, dr. Kiss József vezérigazgató, Rabstein Mátyás dr., Tumbász Lázár, Lábasné, Lábas Ilonka és Lábas Juci koszorúja. Lábas Juci ezenkívül még hatalmas fehér szekfücsököt vitt a temetőbe és helyezte el Makai Emil koporsóján.

A ravatal körül a Közgazdasági Bank részéről dr. Kiss József vezérigazgató és dr. Bondy György vezetésével nagyobb küldöttség helyezkedett el, ezenkívül ott voltak Szuboticáról többek közt Lepadat Ilija, a Városi Takarékpénztár igazgatója, dr. Halmi István orvos, Tumbász Lázár, dr. Rabstein Mátyás orvos, Kunetz Sándor bankigazgató, Hoffman Sándor butorgyáros és mások. Budapesti barátai közül megjelentek a temetésen mindazok, akik az utóbbi években kerültek Szuboticáról Budapestre, élükön Halmi Miklóssal, Lányi Mórival, Lábas Jucival és Stella Adorjánnal. A ravatal körül állott még az elhunyt családja: nevelő anyja és nővére, Buchler József szociáldemokrata-párttitkár felesége.

Az egyházi szertartás után az érkező koporsót a sirhoz vitték, ahol dr. Kiss József bucsuztatta el Makai Emilt barátai, kartársai és a Közgazdasági Bank nevében. Megható szavakkal méltatta Makai érdemeit, aki husz éven át volt elkiismeretes tisztviselője, majd igazgatója a banknak és szorgalmával, becsületességével és szeretetreméltó egyéniségével mindenkinek a szeretetét és megbecsülését vívta ki.

A jóbarátok és tisztelők igaz részvéte mellett helyezték el ezután Makai Emil tetemét a frissen hantolt sirba.

Leszavazták a porosz kormányt

Négy szavazattal kisebbségben maradt az adótörvény tárgyalásánál

Berlinből jelentik: A porosz országgyűlésen a kormány az adótörvény tárgyalásánál négy szavazattal kisebbségben maradt. A kormány leszavazásának az az oka, hogy tizenegy kormánypárti képviselő már elutazott husvétii szabadságra.

A hír a birodalmi gyűlésen nagy izgalmat okozott, mert attól tartottak, hogy a porosz kormány kénytelen lesz vagy lemondani vagy az országgyűlést feloszlítani. Később az izgalom lecsillapult. A porosz kormány ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy nincs ok sem a lemondásra, sem az országgyűlés feloszlítására.

ÖNMAGÁNAK ÁRT,

ha utazóbőröndöt, női kiegészítőket, irattáskát, valamint egyéb bőrlelményeket a leggyorsabb úttal a legfinomabb kivitelűleg nem a legdrágább és legismertebb óngyártású vásárolja! Rendeléseket minden a szakmába vágó munkára elfogadjuk.

F. DIETRICH, NOVISAD, Kralla Petra 30. Saját készítmény! — Szolid kiszolgálás! Csak a jó áru olcsó! 1568

Puha, kellemes és friss a párisi nő arcbőre rendkívül csekély gondnal, amely naponként egy percig tart:

SIMON ARCKRÉMET
(CRÈME SIMON) 9761/5

használj mosdás után, míg az arcod nedves.
Kapható mindenütt

SIMON KRÉM, PUDER és SZAPPAN
PARFUMERIE SIMON 59. Fg. St. Martin Paris

HIREK

A szerencsés Zieglerek

Pancsevői munkatársunk közli: A bánáti származású amerikai milliós Ziegler szerencsés örököséről a nép fantáziája tovább szövi a legendát. A vagyon, amit Ziegler hátrahagyott, olyan hatalmas, hogy egy-egy örökösre, akik valamenyen a Vajdaságban élnek, nem kevesebb, mint kétszáz millió dinár jut. A mesébe illő örökség egész váratlanul hullott a bánáti Zieglerek ölébe, akik már régen el is felejtették azt a bátor Zieglert, aki hatvan évvel ezelőtt indult a tengerentúltra, hogy mint milliárdos fejezze be életét. A Ziegler-családnak az eddigi megállapítás szerint, husz tagja van, akik osztozkodni fognak az amerikai hagyatékon. Az elhunyt milliárdos egyik nővére Beeskereken lakik, öreg asszony már, akinek több unokája van, az egyik Pancsevón van férjénél Kremer Péter pálinka-, sör- és bordepot tulajdonosnál.

A szerencsés Ziegler-unokát, aki ma a legérdekesebb asszony egész Pancsevón, fölkerestük, hogy tőle az amerikai örökség részleteit megtudjuk. A pálinkakimérésbe, ahova bekopogtattunk, férje, Kremer fogadott, aki, mikor megtudta, miért kerestük fel, sajnálkozva mondta:

— Sajnos, a feleségem nem állhat rendelkezésére. Az ágyat őrzi, beteg. Fáj a dereka, a szőlőmunkában megerőltette kissé magát. De magam is adhatok fölvilágosításokat az örökségről...

Kremer egyszerű, ötvenéves, világlátott kereskedő, aki közönyösen, minden különösebb izgalom nélkül beszélt az örökség történetéről.

— Ziegler, aki a vagyont visszahagyta, hatvan évvel ezelőtt ment ki a Bánságból Amerikába. Az örökség állítólag igen tekintélyes: dinárban milliárdokra rug. A pontos érték eddig azonban nincs megállapítva. A hivatalos értesítést már megkaptuk, meg is tettünk mindent, hogy az örökséghez hozzájussunk. A családnak két tagja kint van Amerikában, akik személyesen vették kezükbe a dolgot. Reméljük, hogy az örökség-ügy hamarosan dűlőre jut és megkapjuk a hagyatékból ránk eső részt.

— Mit csinálnak majd a milliókkal? — kérdeztük.

— Kérem ez nem nagy gond nekünk, nem is csinálunk belőle nagy dolgot. Eddig is megéltem valahogy, ezután sem ehetek két ember helyett.

— De mégis csak jobb az, ha az embernek milliói vannak.

— Az igaz — válaszolta Kremer — nem is esünk emiatt kétségbe. Nagyon szeretnénk kis birtokunkat megnagyobbítani, egy pár becsületes szegény munkásembernek kenyeret adni. Eddig is az volt a legnagyobb örömöm, ha segíthettem. A milliókból majd több jut a szegényeknek. És talán jut majd egvébre is, például utazásra, amire különösen vágyom. Fiatal koromban mint pincér, végigjártam sok országot, megfordultam egész Európában. Szeretném, ha feleségemmel újból végigjárhatnám azokat a vidékeket, ahol mint legényember jártam. A huszéves fiamat is elküldeném utazni, hadd lásson világot és hadd tanuljon.

Kremer beszélgetésünk végén megígérte, hogy legközelebb alkalmat fog találni, hogy megismertessen egész családjával, melyhez az említettek kivül még egy bájos tizenöt éves lányka is tartozik. Ezután felhajtottunk egy pohár finom

szilvóriumot, mellyel a szives házigazda megkínált, természetesen a legfinomabbat keresve ki és barátságos kézsorítással elbucstunk G. B.

*
— **Miletics-ünnepély Szuboticán.** A szuboticei jogi fakultás hallgatóinak a radikális klubja pénteken választmányi ülésen elhatározta, hogy május 3-ikán, görög-keleti husvét másnapján Szuboticán nagyszabású Miletics-ünnepélyt rendez. Az ünnepély programját a rendező bizottság most dolgozza ki. A Miletics-ünnepély védnökének a radikális joghallgatók Gyorgyevics Dragoszláv szuboticei főispán feleségét fogják felkérni.

Kommunista támadás Hindenburg ellen a német birodalmi gyűlésen

Izgalmas vita az elnöki hivatal költségvetésének tárgyalásánál

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés pénteki ülésén az elnöki hivatal költségvetésének tárgyalása alkalmával

a kommunisták éles támadást intéztek Hindenburg birodalmi elnök ellen.

Koenen kommunista képviselő kifogásolta, hogy

Hindenburg utazásaival és beszédeivel feltűnően utánozza Hohenzollern Vilmost.

— Ennek tulajdonítható — mondotta

— **Előkészületek a Gajrett-dalárda fogadtatására.** Pénteken délután a beogradai gyorsvonattal Szuboticára érkezett Trifkovic Márkó parlamenti elnök felesége, aki résztvett a szuboticei urinők által a városháza dísztermében rendezett gyűlésen, amelyen a százhusz tagú Gajrett szarajevói dalárda fogadtatásának részleteit beszélték meg. Trifkovic Márkónét a pályaudvaron Gyorgyevics Dragoszláv főispán és Damjánovics Miroszláv tábornok-városparancsnok fogadták feleségeikkel és onnan Gyorgyevics főispán lakására mentek. A gyűlésen, amely délután öt órakor kezdődött, Trifkovic Márkóné elnökölt. Gyorgyevics Dragoszlávné a gyűlésen résztvevőknek felolvasta a már elkészített programot, amely szerint a Gajrett április 7-ikén a délutáni szombori vonattal érkezik Szuboticára. A Gajrett muzulmán dalárdával Szuboticára jönnek Trifkovic Márkó, a parlament elnöke és felesége, dr. Miletics Krszta miniszter családjával, Sztojadinovics Milán dr. pénzügyminiszter családjával, azonkívül az összes beogradai kultur- és nemzeti egyesületek kiküldöttjei. A gyűlésen nagyszámú rendezőbizottságot választottak, a melynek elnöke Gyorgyevics Dragoszlávné lett.

— **Lirahamisítókát fogtak el Nizzában.** Párisból jelentik: A Havas Iroda közli, hogy a francia rendőrség Nizzában pénzhamisító bandát tartóztattak le, amelynek tagjai Milánó környékén hamis lírasokat gyártottak. A banda tagjai között szerepel egy Gergely Albert nevű magyar ember is.

— **Haldoklik a budapesti Szózat.** Budapestről jelentik: A Szózat pénteken nem jelent meg, mert a Budapesti Hirlap-nyomda megtagadta a lap kiszédését. Amikor a Szózat a Stádium-nyomdából a Budapesti Hirlaphoz ment át, abban állapotok meg, hogy a nyomdászamlát hetenként fogják fizetni. A fajvédő lap azonban már az első időkben sem tudott pontosan eleget tenni fizetési kötelezettségének. Emiatt a múlt hét egyik napján a lap csak négy oldalon jelent meg. A legutóbb kiegyenlítésül hagyott nyomdászamlá kifizetését e hét hétfőjére ígérték, de a terminust nem tartották be, mire pénteken Böhm Alajos nyomdaigazgató bejelentette, hogy a lapot nem szedeti ki,

— **Sulyos szerencsétlenség egy német bányában.** Oberhausenből jelentik: A Jó Reménység bánya oberhauseni tárnájában sulyos szerencsétlenség történt. Péntek reggel 6 óra 20 perckor a bánya-felvonó 35 személlyel megterhelt szállítókosara a szabályszerű lefelémenet alkalmával beleütközött az akna fenekébe. A benne volt bányászok közül hat vagy hét meghalt, a többiek részint sulyosan, részint könnyebben megsebesültek.

— **A baranyai menekültek szuboticei szervezete e hó 28-án vasárnap délelőtt tíz órakor fontos ügyben taggyűlést tart a Szokolszka ulica 16. szám alatti Bartalos-vendéglő külön helyiségében.**

Koenen — hogy Lipsében a vörös frontarcosok tüntettek Hindenburg ellen.

Kurz belügyminiszter megvédte a birodalmi elnököt és kijelentette, hogy Hindenburg abban a tiszteletben és hódolatban részesül, amely a német államfőt megilleti. Koenen erre közbekiáltott:

— Mégis áll az, amit Lipsében mondtam. *Le Hindenburggal!*

Az elnök Koenent erőlyesen rendreutasította.

— **Letartóztatták egy budapest főorvos özvegyét.** Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta özvegy dr Fischer Mórné, egy jónevű szemészfőorvos özvegyét. Fischerné három év előtt maradt özvegyen és hogy előkelő életmódját folytathassa, szőnyegekkel, antik butorokkal és dísztárgyakkal kereskedett. Az utóbbi időben üzletei rosszul mentek és a bizományba kapott áruval nem számolt el. A hitelezők feljelentésére már három nappal ezelőtt leállították, de szabadon bocsájtották, mert megígérte, hogy lakását eladja és hitelezőit kielégíti. Három nap alatt semmiféle lépést sem tett Fischerné a lakás értékesítésére, amiért a hitelezők újabb feljelentésére pénteken letartóztatták. Özvegy Fischerné rendkívül elegánsan, drága ékszerekkel felcicomázva vonult be a rendőrségi fogházba.

— **Meghalt Fehrenbach volt német kancellár.** Berlinből jelentik: Fehrenbach Konstantin volt német birodalmi kancellár péntek délben Berlinben meghalt. Fehrenbach 1852-ben született, mint a centrum vezére 1919-ben a birodalmi gyűlés elnöke lett, 1920-ban pedig a kormány élére került.

— **A sztarakanizsai polgármester rehabilitálta a fegyelmi vizsgálatot.** Sztarakanizsáról jelentik: A Pánics Antal sztarakanizsai polgármester ellen megindult fegyelmi vizsgálatot Bojkics Brankó vármegyei főjegyző, Bodonyi Gyula főszámvevő és Protics Nemanje főjegyző befejezte. Bár a hivatalos vizsgálat eredményét a vármegyei kiküldötték szigorúan titokban tartják, annyi mégis kiszivárgott, hogy a vizsgálat semmi terhelő adatot sem talált Pánics polgármester ellen. A fegyelmi vizsgálat azonban nem vetett véget a sztarakanizsai polgármester és ellenfelei közt több év óta dúló harcnak. A városi tanács ugyanis egyhangulag elhatározta, hogy a polgármester meghurcoltatásáért elégtételt követel és a felsőbb hatóságoktól fölhatalmazást kér, hogy Petrovics Jefta plébános és társai ellen pórt indítsanak a hatóság előtti rágalmozás címén. Petrovics Jefta, a polgármester elleni párt vezetője sem nyugszik meg a lefolytatott vizsgálat eredményében és a legközelebbi közgyűlésen a hídépítés körül fölmerült állítólagos szabálytalanságokat teszi szóvá és újabb fegyelmi vizsgálat elrendelését fogja kérni.

— **A semmeringi sakkverseny.** Bécsből jelentik: A Panians termében pénteken játszották a sakkverseny 14-ik fordulóját. Az első vereség Gilg-et érte, aki Widmarral szemben 21. húzás után megadta magát. Aljechin legyőzte a bécsi Kmochot, Tarrasch nyert Roselli ellen, éppúgy a hollandi Davidson, aki Michellel szemben indiai védelmet választott. A nap eseménye Tartakower veresége volt. Durva hibát követett el és egy fontos gyalogot veszített, ami a partiba került és Spielmann fölényesen győzött, Réti elvesztette a játékot Niemzovicsal szemben, Rubinsteint pedig Vajda ellen szenvedett vereséget. Grünfeld, aki Treyballal játszott, kénytelen volt remivel beérni, a Janovszki—Yates-parti pedig függőben maradt. A 14-ik forduló után így áll a verseny: Spielmann 10½, Aljechin, Tartakower, Niemzovics 10, Widmar 9½, Tarrasch 8½, Réti 7½, Rubinstein 7 (1), Grünfeld és Treybal 7, Vajda 6½, Janovszki 6 (1), Gilg és Davidson 5½, Yates 5 (2), Michel 4½, Kmoch 3½, Roselli del Turco ½.

— **Pribicsevics Szentán.** Szentáról jelentik: Az önálló demokratapárt pénteken tartott ülésén elhatározta, hogy vasárnap kerületi értekezletet tart Dobanovacszy Pál volt szuboticei főispán elnökletével. Az ülésen az április negyedik népgyűlés programját állapítják meg. Pribicsevics Szentóvár április negyedikén délelőtt fél tízkor érkezik Szentára automobilon, küldötség megy elébe Szobrábra, ahol Dobanovacszy Pál vendége. A megérkezés után a szerb templom előtti téren fog Pribicsevics szerb nyelven beszélni, Boskovic Dusán országgyűlési képviselő pedig magyarul ismerteti az országos és a vajdasági politikai helyzetet. A népgyűlés után a Vass vendéglőben nagyszabású bankettet rendeznek tiszteletére, amelyre már eddig körülbelül ezer résztvevő jelentkezett.

— **Negyvenkettes gránát a Kallimegdánon.** Beogradból jelentik: A szerb hadsereg bevonulásakor 1918-ban Beogradban a Ruzsica-templom mellett egy negyvenkettes gránátot találtak, amit a Kallimegdánon helyeztek el. A százötvenkilogrammos óriás lövedéket katonai szakértők jelenlétében pénteken fel akarták robbantani. A pikittel töltött gránátba ekrazit patronot helyeztek el, azonban így sem robbant föl.

— **Ramek kancellár Berlinbe utazott.** Bécsből jelentik: Ramek kancellár Schuler osztályfőnök kíséretében Berlinbe utazott. A kancellár nemcsak a német-osztrák kereskedelmi szerződés ügyében folytat tárgyalásokat, hanem politikai kérdésekről is tárgyal. Visszafelé Prágába megy az osztrák kancellár.

— **Rulett-veszteségei miatt öngyilkos lett egy szovjet-megbízott.** Berlinből jelentik: Malekin, a londoni orosz kereskedelmi delegáció vezetője agyonlőtte magát. A szovjetmegbízott nemrég Montecarlóban nagy összeget veszített a ruletten, ezért követte el az öngyilkosságot.

— **Bethlen András gróf eljegyzett egy amerikai színésznőt.** Newyorkból jelentik: A Newyork Herald írja, hogy gróf Bethlen András, a magyar miniszterelnök fia, eljegyezte Lewis Maryt, egy newyorki színház primadonnáját. Lewis Mary a múlt évben Párisban játszotta el a „Vig özvegy” főszerepét, az idei évadban pedig a „Bohéme”-ben keltett feltűnést Mimi szerepében.

— **A legöregebb szuboticei újságíró halála.** Pénteken délelőtt meghalt Szubotícán 79 éves korában Szabados Sándor volt lapszerkesztő és nyomdatulajdonos. A régi Szabadka egyik emléke tünt el vele. Több mint egy fél évszázad előtt kezdte el pályáját s nyitott nyomdát abban a városban, amelyben akkoriban könyvre, újságra, nyomdai munkákra nem igen volt szükség. Szabados Sándor ambiciózus nyomdász volt, lapokat alapított, adott ki, éveken át szerkesztette a Szabadkai Közönyt, amely a maga korában illetelmes úri hangjával vált ki az akkoriban meglehetősen parlagi hangú szuboticei sajtóorgánumok közül. A Szabadkai Közönyt ötven évig állt fenn s a háború alatt szűnt meg. A háború vége felé Szabados Sándor is visszavonult és csendes pihenésben élte le napjait családjának, régi barátainak és ismerőseinek tisztelő és szerető körében. Három évvel ezelőtt ülte meg házasságának ötvenedik évfordulóját, amikor impozáns módon nyilatkozott meg vele és szerető hitvesével szemben az egész város rokonszenve. Egész a legutóbbi hetekig fentjárt s délutánonként kedvenc szórakozásának, a sakkozásnak hódolt. Rövid betegség után végelgyengülésben halt meg pénteken délelőtt 11 órakor.

— **Előléptetések a noviszadi postahivatalnál.** Noviszadról jelentik: A noviszadi postahivatalnál a negyedik csoportból a harmadikba léptették elő Paripov Szávát, Viličarszki Annát, Löwenberger Gizellát, Óváry Mariakát, Jankovics Dórá, Arsenovics Zorkát, Lehoczki Lajosné és Veszelinovics Pajót.

— **A becskerekeli Lloyd közgyűlése.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kereskedők és gyárosok egyesülete vasárnap délelőtt tíz órakor rendkívüli közgyűlést tart a Lloyd helyiségében. A napirenden a házalókereskedelem elleni akció, az esti kereskedelmi tanfolyam, a vasárnapi üzletzárás kérdése, továbbá elnök, alelnök és választmány választása szerepel.

— **Új rendszer a noviszadi lakáshivatalnál.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség bejelentő hivatalában új rendszert léptettek életbe. A jövőben a lakásváltások bejelentése miatt nem kell felmenni a lakáshivatalba, mert minden dohánytözsdeben feldinárért árusítani fognak bejelentési blankettákat, amelyeket azután kitöltésük után akár postán, akár más módon, továbbítani lehet a bejelentő hivatalhoz.

— **Behajolni veszélyes.** Noviszadról jelentik: Bogosevics Dusan noviszadi lakos csütörtökön este észrevette, hogy valaki benéz az ablakán. Kiment az uccára és az ablak alatt találta Magyar Károly malommunkást, akivel szóváltásba keveredett, aminek végül verekedés lett a vége. Mindketten több sérülést szenvedtek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Bácskalak, ha Pesten veszekszenek.** Budapestről jelentik: Dr. Bolgár Imre szentai gyógyszerész és dr. Jedlicska Jenő volt szentai, jelenleg budapesti ügyvéd sorozatos kölcsönös rágalmozási és becsületsértési perei ismét foglalkoztatták a budapesti bíróságokat. A legújabb Bolgár—Jedlicska-pör tárgya az, hogy Bolgár egy korábbi rágalmozási pör járásbírói tárgyalásán a bíró hivatalszobájában kijelentette, hogy Jedlicska ügyvéd a Magyarországra jövő jugoszlávokat megfigyeli és viselkedésükről jelentést tesz a konzulátusnál. E kijelentés miatt dr. Jedlicska újabb rágalmozási bünpöret indított és Bolgár Imrét tizenöt millió korona pénzbüntetésre ítélte. A büntetőbíróválasztás mint főlebbviteli bíróság, a járásbíró ítéletét megváltoztatta és dr. Bolgár Imrét a rágalmozás vétsége alól fölmentette. A fölmentő ítélet jogerős.

— **A becskerekeli Szrnao közgyűlése.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli Szerb Nacionalista Ifjúság-szervezete vasárnap, március 28-án délelőtt kilenc órakor a Korona-szállóban közgyűlést tart. A közgyűlésen a beogradi vezetőség kiküldöttjének jelenlétében megválasztják az új elnökséget.

— **A noviszadi vörhenyjárvány.** Noviszadról jelentik: A noviszadi egészségügyi hivatal megállapítása szerint a Vajdaság területén a vörhenyjárvány állandó jellegű. A kimutatók szerint Noviszadon júliusban 2, augusztusban 1, szeptemberben 4, októberben 7, novemberben 6, decemberben 11, januárban 4, februárban 6, március első felében 4, a harmadik hetében 14 és az utóbbi napokban pedig 4 megbetegedést történt, azaz márciusban összesen 22 esetben fordult elő vörheny megbetegedés, amelyek közül négy halálos volt. E tétel szerint 1—5 évig 9, 6—10 évig 4, 11—15 évig 4, 16—20 évig 1 és 21—30 évig 1 megbetegedés volt. Pénteken délután Milovanovics Milován dr. polgármester összehívta a bizottságot ülésre. Az ülésen elhatározták, hogy az övintézkedésről szóló rendelet betartását szigorúan ellenőrzik, azonkívül elhatározták, hogy olyan esetekben amelyeknél szükségesnek mutatkozik, a beteget járványkórházba szállítják. Ez azonban csak akkor történik meg, ha a városi tisztifőorvosi hivatal elrendeli. Végül elhatározták, hogy az iskolákat nem fogják bezárni.

— **Öngyilkos cselédeleány.** Kuláról jelentik: Kozlik Boriska kulai cselédeleány szublimátoldattal vegyített patkánymérget ivott. Az életunt leány életveszélyes belső sérüléseket szenvedett.

— **Az idegenek jelentkezése Szomborban.** Szomborból jelentik: A rendőrség felsőbb rendeltre felhívta a Szomborban tartózkodó idegen állampolgárokat, hogy március 26-ig jelentkezzenek. Minthogy a bejelentési határidőt sokan elmulasztották, a rendőrség a jelentkezési terminust három nappal, március 29-ig meghosszabbította. A rendőrkapitányság felhívja a külföldi állampolgárokat, hogy a jelentkezési kötelezettségnek saját érdekében tegyenek eleget.

— **Öngyilkosság a rendőri fogdában.** Topoláról jelentik: Szerdán este a topolai rendőrségi fogdában öngyilkos lett Závodszi István huszonegy éves bajnai legény. Závodszi azzal gyanúsították, hogy egy bajnai vendéglő pénztárát feltörte és néhány száz dinárt ellopt. Szerdán este vitték be Topolára és csütörtök reggel akarták kihallgatni, de a legény szerda éjszaka a fogda falából kiálló vasgyűrűre nadrágszíjával felakasztotta magát. A haláleset ügyében dr. Nardini Hrvoje szuboticei vizsgálóbíró megindította a vizsgálatot.

— **A petrovoszelói tanítók akciója.** A petrovoszelói tanítók elhatározták, hogy az 1923 szeptember elsejétől 1924 április 30-ikáig járó fizetési különbözet kiutalása érdekében akciót indítanak és a Jugoszláviai Tanítók Országos Egyesülete útján fogják kérni a közoktatásügyi minisztert a különbözet kiutalására. A petrovoszelói tanítók felhívást intéztek az ország valamennyi tanítóhoz, hogy csatlakozásukkal támogassák az akciót.

— **Hová lett a dohány?** Noviszadról jelentik: Fűr Imre noviszadi órásmegvezett Putnik Milos noviszadi dohánytözsdevel, hogy az órászületben fogák árusítani a dohányt közös haszonra. Putnik át is adott Fűrnek 26.900 dinár értékű dohányt. A napokban azután elment a reá eső haszonért. Az üzletben mindössze 2123 dinár értékű dohányt talált, a többi dohányáru a pénz és a haszon — hiányzott. Fűrnek nem tudtak felvilágosítást adni arról, hogy hová lett a pénz, mire Putnik feljelentést tett a rendőrségen. A rendőrség Fűrét és feleségét sikkesztás gyanúja miatt letartóztatta.

— **Halálozás.** Hunyár Kristóf vasuti tiszviselő március 23-ikán szülei lakásán, Kulán hosszú szenvedés után tüdővészben meghalt.

— **Tűzoltó nap Kulán.** Kuláról jelentik: A Kulai Önkéntes Tűzoltó Testület április 5-ikén, húsvét másnapján Tűzoltó-napot rendez a testület szertára javára.

— **A szombori anyák egyesületének előadása.** Szomborból jelentik: A szombori anyák egyesülete húsvét másnapján és április 6-ikán és 7-ikén a színház helyiségében előadásokat tart a zsidó nőegylet, a katolikus misszió, a műkedvelők, a katonazenekar, a dalárdák, a bunyevác nőegylet, a bunyevác férfiegylet, a legényegylet, a Szokol és tanítóképző közreműködésével. Minden este új műsor lesz.

— **Becsületes tolvaj.** Topoláról jelentik: Cservenák Péter kőművesmester a múlt év nyarán betért a Szalma-féle kocsmába egy pohár borra és kerékpárját kihagyta az uccán. A kőműves itasan ment haza és csak később eszmélt rá, hogy biciklín ment el hazulról és gyalog tért vissza. Cservenák a rendőrségen feljelentést tett az ismeretlen tolvaj ellen, akit azonban eddig hiába kerestek. A napokban aztán igen kellemes meglepetés érte: az udvarán találta biciklijét szétszedett állapotban. A tolvaj megszínálta és visszavitte neki a kerékpárt.

— **A »Kék madár« Noviszadon.** A világ minden nagy színpadán páratlan sikerrel vendégszerepelt »Kék madár« néven ismert orosz társulat szombaton, vasárnap, hétfő és kedden a beogradi 30 estére terjedt zajos sikerű vendégszereplés után a noviszadi Nemzeti Színházban vendégszerepel. Az előadásra kerülő pazar kiállítású miniatűrket Jushnij konferálja be szerbül és németül. A »Kék madár« Noviszadról Svájcba megy, ahol már április 2-ikán Montreuxben lép fel. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál, a *Bácsmegeyi Napló* noviszadi fiókjánál és a Rad színházjegyirodában kaphatók.

Kraljevbregi pezsgő a vezetőmárka

— **Adós fizess!** Kuláról jelentik: A Gausz-féle gabona- és fakereskedő-cég már hónapok óta egyezkedési tárgyalásokat folytat hitelezőivel. A hitelezők egy része nem akarja elfogadni a cég egyezkedési javaslatát. Ezek közé a hitelezők közé tartozik Schmitudtz József kulai hangszerész is, aki a múlt napokban felkereste irodájában Gausz Vendét és erélyesen fellépett követelése kiengyelítéséért és hogy szavának minél súlyosabb nyomatókat adjon, Gauszt egy böttal agyba-főbe verte. Gausz feljelentést tett a járásbírósnál az erélyes hitelező ellen.

— **Öngyilkos szentai gazda.** Szentáról jelentik: Rózsa István szentai gazdálkodó pénteken reggel lakásán, a fészerben a gerendára felakasztotta magát. Előzőleg elküldte unokáit a piacra, majd megvárta, míg leánya is eltávozott hazulról és akkor követte el tettét, mikor a házban már kivülsenki sem tartózkodott. Órák mulva találtak rá a fészerben, ahol, minthogy nagyon alacsonyan volt a gerenda, úgy hajtotta végre az öngyilkosságot, hogy letérdelt a földre. Nyomban levágták a gerendáról, de már halott volt. Tettét betegsége miatt követte el.

— **A becskerekeli katolikus egyháztanács alakuló ülése.** Becskerekéről jelentik: A két héttel ezelőtt megválasztott becskerekeli katolikus egyháztanács szombaton délelőtt tizenegy órakor tartja alakuló ülését. Ugyanakkor meg fogják választani az egyháztanács elnökét is.

— **A nő hivatása a múltban és jelenben.** Szomborból jelentik: A szerb dalárda helyiségében vasárnap délután négy órakor Petrovics Olga polgári iskolai igazgatónő »A nő hivatása a múltban és jelenben« címen előadást tart.

— **Előadás a noviszadi evangélikus templomban.** Noviszadról jelentik: Jahn Jakab püchsevicevői evangélikus felkész vasárnap délután a noviszadi evangélikus templomban »Stockholmi világkongresszus és békemozgalom« címmel németnyelvű előadást tart.

— **Autót árverez a szuboticei nagyvásár és mintakiállítás igazgatósága.** Az I. szuboticei általános nagyvásár és mintakiállítás igazgatósága március hó 28-ikán délelőtt 10 órakor a Lloydban nyilvános árverésen elad egy kevésbé használt Ford-utót.

KINTORNA

Két fiatalember beszélget egy palotán előtt, amelynek ablakában egyszerre egy kövér ember jelenik meg. Az egyik fiatalember megszólal:

— Látod azt a kövér embert? Azt se tudja, mennyi pénze van és mégis megkárosított egy millióval.

— Hogyan?
— Ugy hogy nem adta hozzám a leányát!

*
A bíró megkérdi a vádlottól:
— Házas vagy nőtlen?
— Vadházas vagyok.
— Kivel él?
— Egy nővel.
— Egy nővel?! Maga ökö! Hát van, aki férfivel él?
— Hogyne. Például a nővérem.

*
— No Grünne, hová mennek az idén nyaralni?
— Baden-Badenbe. És maguk?
— Mi Palics-Palicsra megyünk.

*
Az egyik cégtárs megkérdi a másiktól:

— A Lehmann-cég tudakozódik a mi volt alkalmazottunkról, Markovicsról. Mit feleljünk neki?

— Azt, hogy nálunk csalt, lopott s hogy mindazt, amit tud, nálunk tanulta!

*
Egy gazdag parvenü kereskedő nagy göggel és orrhangon odaszól az üzletvezetőjének:

— Hallja maga Kohn! Nekünk kellene egy pár jó kifutófiú ide az üzletbe. Telefonáljon csak valamelyik sportklubba, hogy küldjenek ide egy pár futóbajnokot bemutatkozásra.

*
Mórickát elviszi vadászatra a papája. A papa háromszor is rálő egy-egy nyulra, de nem talál. Móricka megkérdi:

— Mondd papa, hányszor kell agyonlőni egy nyulat, hogy igazán meghaljon?

Szomoru szívvel jelentjük, hogy
özv. Wollberger Józsefné szül. Vig

március 25-én este 60 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Tetemét pénteken délután 4 órakor a Futaki-ut 28. számú gyűszházból az izr. temetőben helyeztük örök nyugalomra.

Emlékét örökké megyelettel őrizzük!

Nevelt lányai: Szepesi Manóné szül. Vig, Kovács Józsefné szül. Vig. Unokái: Szepesi Márta, Szepesi Klára és Szepesi Józsa. Fivérei, nővérei, sógorai és sógorói.
Novisad, 1926 március hó 26-án.

KÖZGAZDASÁG

A bácskai és bánati munkafelügyelőségek új hatásköri területe. Becskerekéről jelentik: A kereskedelmi minisztérium a becskerei munkafelügyelőséghez rendeletet küldött, melyben közli a bácskai és bánati munkafelügyelőség és gőzkazánfelügyelőség új hatásköri beosztását. A rendelet szerint a noviszadi munkafelügyelőség és szubotikai gőzkazánfelügyelőség illetékességének területe csökken, amennyiben a zsabalji, titelli, szaribecseji, szentai járásokat és Szenta várost a becskerei munka- és gőzkazánfelügyelőség hatáskörébe utalták. A kovini járást pedig Becskerek-től a beogradi felügyelőséghez csatolták.

A szubotikai vegyvizsgáló állomás működése. A szubotikai állami vegyvizsgáló állomás a múlt napban 81 tejpróbát, 4 tejfelpróbát, 2 vajpróbát, 6 viz-, 2 alumínium-, 1 ólom-, 1 fehérérc-, 8 koks- és 1 benzínpróbát eszközölt. A hivatal (város-háza, III. emelet 146. szám) mindenkor díjmentesen megvizsgál gyanusnak talált élelmiszereket, amit saját fogyasztásra vettek. Hivatalos órák hétköznapon 8—2 óráig.

A Kereskedelmi és Iparbank Novisad a tegnapi megtartott igazgatósági ülésen — amelyen a bécsi Kreditanstalt képviselőjében Ehrenfest Frigyes igazgatósági alelnök is részt vett — állapította meg 1925 évi mérlegét. E mérleg az elmúlt év folyamán uralkodott rossz gazdasági viszonyok dacára jelentős fejlődést mutat fel. Az intézet 9 millió saját tőke mellett 61 millió betét betudásával 122 millió összvagyonot kezel s a 2½ millió tiszta haszonból ezuttal is 20 dináros osztalék kiizetését fogja az április 15-én megtartandó közgyűlésnek javasolni. Az igazgatóság különösen azt vette örvenderesen tudomásul, hogy a Vojvodinában előfordult számos békés és fizetésképtelenség dacára az intézetet semmiféle veszteség avagy meglepetés nem érte, ami kihelezéseinek biztonságára a legjobb fényt veti. A betétállomány a tavalyi-

val szemben 21 millió, a váltótárca pedig 24 millió emelkedést mutat s a kihelyezésekből 21 millió dinár teljelőgi bekebelezéssel biztosítva van. Ugyancsak ezen az ülésen határozatott el az alaptőkének 6 millió dinárról 10 millió dinárra való felemelése is, mely művelet április hó folyamán kerül — előreláthatólag teljes sikerrel — lebonyolításra.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak a fennálló szabályok szerint március 31-ikéig be kell nyújtani a tartományi pénzügyigazgatósághoz az elmúlt üzleti évről szóló adóvallomásukat. Az általános panasz, ami a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok aránytalan megadóztatása miatt elhangzott, arra készítetett bennünket, hogy ismertessük a részvénytársaságok megadóztatásának főelveit s azokat a szempontokat, amelyek szerint a vallomásokat és kimutatásokat ki kell tölteni. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóiával a Bácsmegeyi Napló egyik legközelebbi száma foglalkozik.

Ljubljana Hitelbank Ljubljana. Ez a pénzüzet, amely Jugoszlávia egyik legnagyobb pénzüzetének sorában foglal helyet, ezévi közgyűlését Ljubljana április 10-én tartja meg és azon az igazgatóság a 1925. évi osztalék fejében minden 150 dinár névértékű részvény után 15 dináros osztalék kifizetését fogja javasolni. Az 1925. évi tiszta jövedelem 7,607,385,58 dinár volt, míg a múlt évi összforgalom meghaladta a 31 milliárd dinárt. Az aktiva a múlt évvel szemben 44 millió dinárral növekedett és jelenleg közel 500 millió dinárt tesz ki. A betétek 60 millió dinárral emelkedtek és most 213 millió dinárra rugnak. A pénzüzetet elágazó hatásköre, nemkülömben nagyszámú barátságos összeköttetései más pénzüzetekkel, lehetővé teszik a Ljubljana Hitelbanknak minden a bankszakmába vágó bel- és külföldi tranzakció leggyorsabb és legmegbízhatóbb keresztülvitelét.

SPORT

Vasárnapi sportprogram Szuboticián. A szubotikai alszövetség területén vasárnap négy bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra, amelyek közül a legérdekeltebbnek a Szubotikai Sport—SAND meccs ígérkezik. A favorit csapat a SAND és meglepetésre csak akkor lehet számítani, ha a Sportnak megerősödik a védelme. A mérkőzést, amelyet Horváczki Fábos vezet, a Bácska-pályán játsszák le. Ugyanott kerül lejátszásra a Bácska—ZAK mérkőzés is, amelyből a Bácska fog győztesen kikerülni. Kéthárom gólkülönbségre lehet számítani. A mérkőzést Csajáji vezeti. Az SMTc Szomborban szerepel az Amatőr ellen. Elkeseredett küzdelem várható, tekintettel arra, hogy az Amatőrnek mindenáron pontokat kell szereznie, mert máskülönben könnyen kieshet az első osztályból. Az esélyek egyformák. Bíró Szegedinszki. A negyedik bajnoki mérkőzést Vrbászban játsszák le a Vrbászi SC és a Kulai SC csapatai. A vrbászi csapat győzelme biztosra vehető. Bíró: Oresics.

A szubotikai bajnokság góllövői. A csütörtöki bajnoki mérkőzések után a góllövő listán Marcikics (Bácska) utólérte Kaicsot (Szombori Sport). Mindketten tizenhárom gólt lőttek. Tizenegy gólt lőtt Horváth (SAND). Tíz gólt lőtt: Roglics (ZAK). Nyolc gólt lőttek: Szép (Vrbászi SC), Kikics (Bácska). Hét gólt lőttek: Varga (ZAK), Jagica (Szubotikai Sport). Hat gólt lőttek: Ketrinka (ZAK), Hay (Amateur). Öt gólt lő-

tek: Berényi (Szubotikai Sport), Listyevics (Amateur), Barna I. (SMTc), Garamszeghy (Vrbász), Barna II. (S. M. T. C.), Rudics (Bácska). Négy gólt lőttek: Krausz (SAND), Takács (Szubotikai Sport), Beleszlin (SAND), Hauszlohner (Vrbászi SC), Szifniosz (Szombori Sport), Spreiczter (Szombori Sport). Három gólt lőttek: Sulyok II. (Szombori Sport), Schvarz (Szombori Sport), Inotay (Szubotikai Sport), Kovács (Bácska), Rucskai (SMTc), Svarka (SMTc), Sulyok I. (Szombori Sport), Besirovics (SMTc), Rankov (Kulai SC). Két gólt lőttek: Futó (Kulai SC), Rengei (Szubotikai Sport), Slezák (Bácska), Csete (Szubotikai Sport), Sárcsevics (Bácska), Facsar (SAND), Winterstein (Kula), Damjanovics (SAND), Mándics (Amateur), Karip (SAND), Elzász (Vrbászi SC), Popovics (Szombori Sport). Egy gólt lőttek: Defresvill (Amateur), Budanovics (ZAK), Miatov (ZAK), Mészáros (Szubotikai Sport), Bucheimer (ZAK), Magyarics (Kulai SC), Haraszi (SAND), Rozmann (Kulai SC), Dér (SAND), Némédi (SAND), Kviring (Vrbászi SC), Polyakovics (Bácska), Markovics (SMTc). Öngólosok: Matarics (Amateur), Vukovics (Amateur), Bokor (Szubotikai Sport), Csik (SMTc).

Kilépések a Kulai Sport Klubból. A Kulai SC vezetőségében épen akkor, amikor a Kulai SC-nak Schaller eltávozásával meghendikepelt csapatát sikerült reorganizálni és a csapat újból elérte a szubotikai elsőosztályú nívót, vá-

ratlanul olyan ellentétek merültek fel, melyek arra kényszerítették Rankov Milos főtitkárt és Pecsics Gyóko egyesületi jegyzőt, hogy az egyesület kebeléből kilépjenek. Rankovban az egyesület egyik jó játékosát is elveszítette. Kulai sportkörökben erős mozgalom indult meg, hogy az egyesületből kivált vezetőket újra megnyerjék a KSC-nak és ezáltal biztosítsák a csapat minél sikeresebb működését.

Nem inzultáltak Priboj bírót. Priboj Ferenc futballbíró annak megállapítását kéri, hogy a VSC—Bácska mérkőzés után nem inzultáltak.

A szubotikai bajnokság állása. A csütörtöki bajnoki mérkőzések után a bajnokság állása a következőképp alakult:

1. Bácska	11 10	— 1 34:13 20
2. SAND	10 7	— 3 30:12 14
3. Szomb Sport	11 6	1 4 32:20 13
4. Szub. Sport	10 4	3 3 24:21 11
5. SzMTC	10 4	2 4 20:14 10
6. Vrbászi SC	10 3	3 4 20:29 9
7. ZsAK	10 3	2 5 26:25 8
8. Szomb Amatőr	9 2	— 7 14:29 4
9. Kulai SC	11 1	1 9 11:46 3

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1926 március 26.

Budapest deviza 1254—1259 valuta
1253—1259.
Prága deviza 59.575—60.075, valuta
59.225—59.725.
Berlin deviza 738.5—740.5 milliárd
márka, valuta 735—739 milliárd márka.
Bécs deviza 1245.75—1249.75, valuta
1243.5—1249.5.
Trieszt deviza 43.70—43.90.
London deviza 276

Zürich, március 26. Zárlat: Beograd
9.145, Páris 18.10, London 25245, New-york 519.25, Brüsszel 2090, Milanó 2089, Amsterdam 208.175, Berlin 123.60, Bécs 73.175, Szófia 3.75, Prága 15.385, Varsó 65, Budapest 72.80, Bukarest 2.155.

Beograd, március 26. Zárlat: Páris
198, London 276.50, New-york 56.82, Brüsszel 228, Milanó 228.30, Amsterdam 2280, Berlin 13.54, Bécs 802, Prága 168.55, Budapest 97.75, Bukarest 23.50, Gení 1094.

Noviszadi terménytőzsde, március 26.
Buza: 3 vagon bácskai 277.50—282.50 dinár, 2% vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 280 dinár, 5 vagon bánati, Szenta paritás 280 dinár. Tengeri: 6 vagon bácskai 106 dinár, 8 vagon bácskai, fővonal 109—110 dinár, 20 vagon bácskai március—áprilisi Tisza hajóállomás 122.50 dinár, 3 vagon szerémi áprilisi 115 dinár, 30 vagon szerémi májusi, azárított, Ruma paritás 120 dinár, 2 vagon bácskai, áprilisi 115 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai 0-ás GG. 455 dinár. Irányzat: változatlan.

Szentai gabonaárak, márc. 26. A pénteki hetipiacon a következő árak szerepeltek: Buza 265—270 dinár. Árpa 120 dinár, sörárpa 225 dinár. Zab 130 dinár. Tengeri morzsolt prompt 105 dinár, hajóba rakva 112 dinár, áprilisi 114 dinár, duplikát kassza májusi 118 dinár. Liszt: 0-ás GG. 490 dinár, 0-ás G. 480 dinár, 2-es főzölszt 420 dinár, 5-ös kenyérliszt 370 dinár, 7-es 200 dinár, 8-as 130 dinár. Korpa 110 dinár. Irányzat tartott. Kínálat gyenge.

Szombori gabonaárak, március 26. Irányzat tengeriben változatlan, búzában szilárdabb. Összforgalom 112 és fél vagon. Buza 280—285 dinár. Takarmányárpa 120—125 dinár, tavaszi árpa 150—160 dinár. Bab 130—140 dinár. Rozs 155—175 dinár. Zab 160—165 dinár. Szárított tengeri 130—132.5 dinár, új tengeri prompt 105—110 dinár, áprilisi 120—125 dinár. Liszt 0-ás GG. 450—470 dinár, 0-ás G. 440—460 dinár. Korpa 100—105 dinár.

Becskerei gabonaárak, márc. 26. A pénteki hetipiacon a következő gabonaárak alakultak ki: Buza 270 dinár. Tengeri 107.50 dinár, másodrendű 85 dinár, romlott tengeri 60 dinár. Árpa és zab nem került piacra.

Budapesti terménytőzsde, március 26. A terménytőzsdén az irányzat tartott, a forgalom gyenge, bár Ausztria is érdeklődik kisebb tételek iránt, főképp tiszavidéki és felsőtiszai búzából. A malmok nem vásárolnak.

Nyitáskor 385.000 koronás áron kínálják a tiszavidéki 77-es búzát, ami megfelel a szerdai áraknak. Chicagóból a tegnapi 2 és háromnyolcad centes áresés után ma 1 és háromnyolcad centes ár-emelkedést jelentettek tartott irányzat mellett. Az árak tehát még mindig alacsonyabbak Chicagóban, mint szerdán. A budapesti tőzsdén nyitáskor fejmegyei búzáért 377.500 koronát fizettek budapesti paritásban. Egy tétel pestvidéki buza 380.000 koronával kelt el Budapesten, Hegyeshalomban 400—410.000 koronát fizetnek exportcélra 78-as búzáért.

Csikágói gabonaárak, márc. 25. Buza májusra 156.25, júliusra 136.25, szeptemberre 132.25. Tengeri májusra 72.5, júliusra 75.875, szeptemberre 78. Zab májusra 39.25, júliusra 40, szeptemberre 41. Rozs májusra 86.75, júliusra 88, szeptemberre 87.625.

Newyorki gabonaárak, márc. 25. Buza 184.25—180.25. Tengeri 82.25. Liszt 785. Az irányzat tartott.

Rádió-műsor

Vasárnap, március 28-ikán

(A városok mellett szám a hallámhosszt jelenti)

Bécs (531—582.5): D. e. 10.30: Orgona hangverseny. 11: Zenekari hangverseny. 6.10: Kamara-zene. 8: »Iphigénia a Taurison« előadása.

Milanó (320): D. u. 4.30: Hangverseny. 9: Quintett.

Páris (333): Este 10.15: Koncert.

Prága (368): D. e. 11: Matiné. D. u. 3.30: Koncert. 5: Tézene. 1.30: Szimfónikus hangverseny.

Róma (425): D. u. 2: Zene. 5: Jazz-band. 8.30: »Manon« előadása.

Bern (435): D. e. 11: Reggeli zene, d. u. 1: Koncert. 3.30: Zenekari hangverseny. 8: Dal-est. 8.30: Zene.

München (487.75): D. u. 4.30: Koncert. 7.30: Népszerű hangverseny.

Berlin (504—571): D. e. 9: Reggeli zene. 11.30: Zenekari hangverseny. 4: Operaelőadás. 8.30: Színházi előadás. 9.15: Mozart-est. 10.30: Tánc-zene.

Brün (521): D. e. 10: Matiné. D. u. 6: Zenekari hangverseny.

Budapest (560): D. e. 9.30: Szépség-ápolás. 10: Református istentisztelet. 11: A zeneakadémia hangversenye. D. u. 3: Mesék. 4: Cigányzene. 5: Hangverseny. 7: Faluszövetség előadása. 8.30: Vidám-est. 10: Tánc-zene.

Daventry (1600): — London (365): D. u. 4.30: Zene. 5.45: Orgona-játék. 9.40: Hangverseny. 10.35: Dal-est.

Páris (1750): D. u. 1.30: Koncert. Jazz-band.

BALTIC RADIO

eredeti árakon beszerezhető a következő képviselőknél:
SVETLO, Sombor,
Laze Kostića 4.
MAYOR JÓZSEF
Novisad,
Wilsonova 7.

ŠVEDSKI RADIO SALON
ZAGREB, BOŠKOVIĆEVA ULICA 46.

Három óhaja

minden embernek a következő: egészség, hosszú élet és gazdagság, de a két másodikat csak akkor lehet elérni ha megvan az első: az egészség. Eppen ezért időszerű az a figyel-

meztetés, hogy torokfájás, köhögés-inger, rekedtség, görcsök vagy nátha és végtagfájdalmak, ha akármilyen kísérnyek is azok, nem hagyhatók figyelmen kívül. A 27 év óta ismert kitűnő fájdalomcsillapító háziszor és szépitőszor, a jóillatú kedvelt Feller-féle »Elsa-

fluid» kitűnő hatással van reumatikus fájdalomnál. Erősebb és hatásosabb, mint a sóborszesz. 6 dupla üveg vagy 2 nagy speciális üveg 63 dinár, 12 dupla vagy 4 nagy speciális üveg 99 dinár, 36 dupla vagy 12 nagy speciális üveg 250 dinár. Ládával és postaköltséggel

együtt. Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előre való beküldése ellenében. Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica Donja, Hrvatska Centrale 185. Egyes üveg ára 9 dinár és kapható minden gyógyszerárban és szakmabeli üzletben.

NYILTTÉR.

Élete 79-ik évében, 53 évi boldog házasság után, pénteken délelőtt csendesen elszenderült, szerelett férjem, édes jó apánk

SZABADOS SÁNDOR

volt nyomdatulajdonos és éveken át volt szerkesztő, a Zsidó hitközség d. sztagja

Mi, akik szeretők szívünknek megnyitkozását mindennap éreztük szívünkben mély fájdalommal gyászoljuk halálát és örökké kegyelettel őriztük emlékét.

Ható porait vasárnap, e hó 28-án d. u. 3 órakor fogjuk a Manojlovičeva utcai gyűzőház-ból örök nyugovóra kísélni a subotici izn. sírkerthbe.

Subotica, 1926. március 26.

Özv. Szabados Sándorné sz. Koch Eleonóra hitvese. Nevelő férjezett Berger Arnoldné, Béa, Henrik, Aladár gyermekei. Berger Arnold veje. Fekete Dánielné és Fürtös Hermann nővérei. Szabados Béláné sz. Müller Jozefin, Szabados Henrikné sz. Müller Stef, Szabados Aladárné sz. Gätz Irén menyői. Fekete Dániel és Fürtös Herman, Reiner Fülöpné férjezett Reiner Fülöppel sógorai és sógor-nője. Berger Jenő, Szabados Magda és Tibor, Szabados Évi, Szabados György és Olga unokái. Berger Károly dédunokája. Rokoni, barátai és pályatársai.

A Subotici Zsidó Hitközség előljárósága mélyen megilletődve jelenti, hogy

Szabados Sándor úr

képviselőtestületi tag hitközségünk örökös tiszteletbeli tagja, aki köz-égünk ügyeinek intézésében több tisztségben tevékeny részt vett, hosszú, munkás, érdemes és példás élet után elhunyt.

Becsült, méltó emlékéit kegyelettel fogjuk megőrizni.

Subotica, 1926. március hó 26.

Az Előljáróság

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik szeretett kollégánk

Hajdu (Hahn) Sándor

vég-tiszteletén résztvettek, ezton mondunk hálás köszönetet.

Novisad, 1926. március 25-én.

Novisadi pincérek

Hirdetmény

Poljoprivredna i Založna Banka d. d. subotici cég ügyfelem megbizásából közlöm, hogy Josif Vertes i Drug subotici cég, valamint Váci József, Vertes József és Váci Józsefné subotici lakosok kárára, költségre és veszélyére 1926. április 1-én, csütörtökön délután 3 órakor a Poljoprivredna i Založna Banka d. d. helyiségében (L. Wilsonova ul. 11.) Dr. Manojlovič Vladislav kir. közjegyző közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen, különböző rövid, kötött és szövött árak, u. m. selvenszallagok, keztük, trikók, ingek stb. el fognak adni. Az árverési feltételek a fent megnevezett bank helyiségében megtekinthetők.

Subotica, 1926. március 24.

Dr. Székely Áron ügyvéd

GYERMEKKOCSIK

nagyban és kicsinyben gyári áron kaphatók

F. KOVAČI DRUG

Subotica

a »VICTORIA« gyermekkoocsigyár vezérképviseelője

Manojlovič és társai gazdasági bank részvénytársaság srbobrani cég tulajdonát képező, 26 méter hosszú, 4 méter széles, a novisadi strandon horgonyozó 100-100 lóerejű benzomotoros két hajó, valamint négy drb 250-250 lóerejű Benz mannheim gyárban készült, teljesen jókarban lévő motor megfelelő kuplunggal ellátó, az előbbi motorok Novisadon, »Zenit« Željanička ulicai műhelyében vannak felállítva és ott megtekinthetők.

Bővebb felvilágosítással alulírott igazgatóság szolgál.

Srbobran, 1926. évi március hó 21-én.

Igazgatóság

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért

összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez

Olcsóbb mint ha papírszámlákra írja a számláit

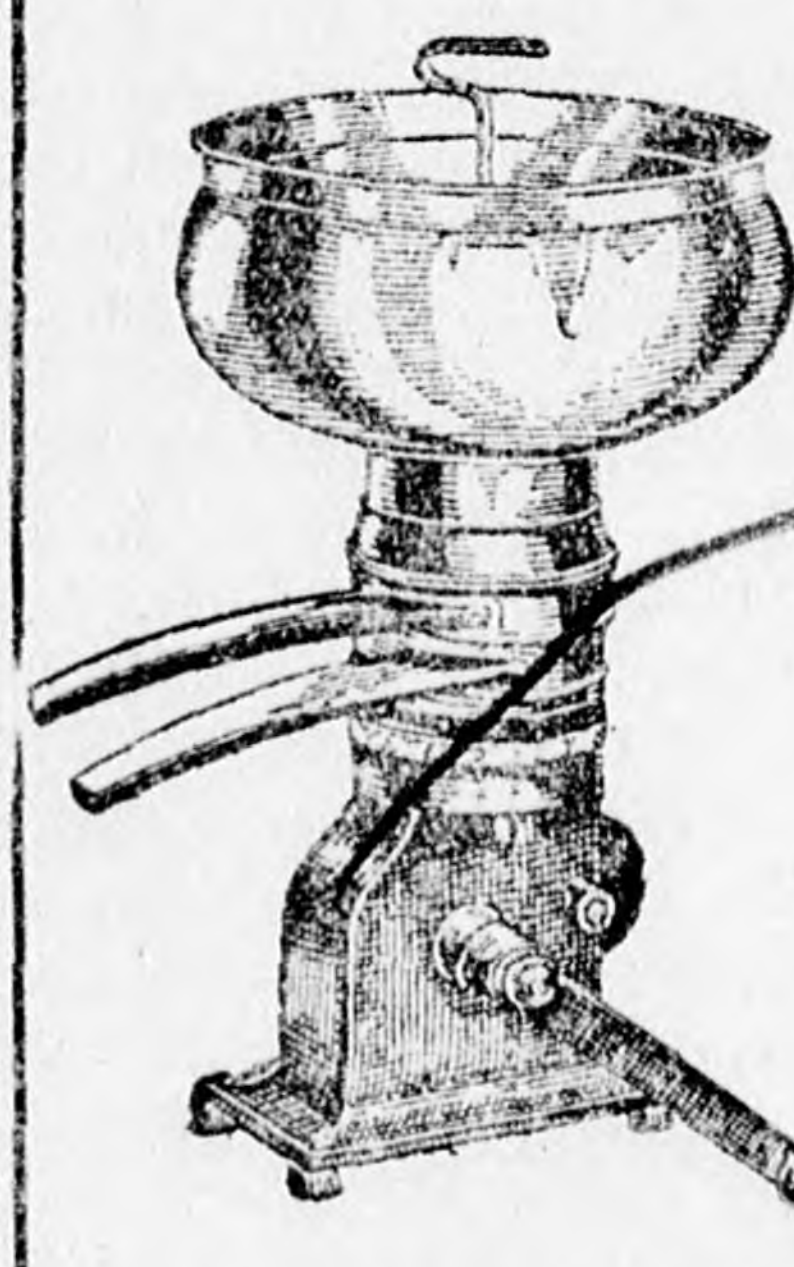
Minden nyomtatványt két vagy kívántra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétellel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Az eredeti svéd

DIANA

tejszeparátorok

következő képviselőknél is beszerezhetők:

Konráth r. t. Subotica Pašičeva l.,

Fndeisen Gusztáv és Társa Novisad, Kralj Matijina l.

Pavle Pavlovič Veliki Bečkerek.

Patala Sándor Pančevo Trg Kralje Petra.

2711

LEIPNIK TESTVÉREK

villany-, vízvezeték-szerelők és lakatosok

NAGYON OLCSÓN

és szakszerűen végeznek: autók, motorok, kárpát és kerék-pár javításokat. Garanzirózásra autókát elfogadjuk.

RAKTÁRON

teljes fűtőszoba-berendezések, villamosvasalók, fűzők.

RADIO

Subotica, Zrinjski trg 33. Filijale Terezijina 5.

Budapesti Nemzetközi Vásár
1926. április 17-26
Rendező a Budapesti Kereskedelmi és Ipari Kamara.
Vászarudraktár. A legjobb eladási alkalmat. Árú és személyszállítási kedvezmények helyes kifizetői vasutak és hajózási társaságoknál. Vizumkedvezmények.
Központi iroda: Budapest, V., Szerecs utca 6
Tb. képviselő: Dr. Szilágyi Géza, Beograd, Strahiniča Bana 43/a

A LEGJOBB NEMET RÁDIÓÚJSÁG A "RADIO WELT"
Megjelenik minden szombaton. Tudományos cikkek a népszerű illusztrált rádióportok.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.
Ne mulassza el még megismerkedni ezt a kitűnő rádiószaklapot
A "RADIO WELT" előfizetési árai:
Égész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár
Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

LEGSZÉBB HUSVÉTI AJÁNDÉK! GYERMEKMESEK:
Andersen meséi, gyönyörű nagy díszkötés — 50.— dinár
Andersen meséi gyönyörű kisebb díszkötés — 30.— dinár
Grimm meséi gyönyörű nagy díszkötés — 50.— dinár
Grimm meséi gyönyörű kisebb díszkötés — 35.— dinár
Benedek Elek meséi — 28.— din. stb.
Nagyobb lányoknak:
Holden: Éva meséi, nagy díszkötés — 50.— dinár
Geriolles: A p. Kata in, nagy díszkötés — 50.— dinár
Tutsek könyvek — 35.— din. stb.
Nagyobb fiúknak:
Cooper könyvek — 35.— dinár
Mark Twain: Tamás urfi — 53.— dinár
Werne: Utazás a föld központja felé — 50.— dinár
Rákosi: Kisbúrgódtól — 53.— dinár
és azonkívül gyönyörű széthyitható képeskönyvek nagy választékban kaphatók a Bácsmegeyi Napló novisadi fiókkiadóhivatala könyvosztályában
Wilsonov trg 7. 2643

Keresek 1 vagy 2 szobát butorral vagy butor nélkül
Csak a város belterületén, fűdőszoza használattal, lehetőleg külön bejárattal.
Cimeket a kiadóba kérek „GARZON” jeligére.

Bérbeadó
Subotican a Paliči uton, telek két percnegre a pályaudvartól, 1207 négyszögöl, raktárepülettel, 40.20 m hosszú, 9.60 m széles épület, eternittel fedve, további épületek iroda céljaira. Villanyvilágítás és vízvezeték bevezetve. — Felvilágosítás ad: Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva ulica 11. „za 7873”. 2259

KORZÓ MOZI

Március 25-28
csütörtöktől - vasárnapig
ESZTERHÁZY ÁGNES
grófnő
parádés szerepe gyönyörű
látványos ujdonsága
Szív szava
Atraktív 9 felvonásban.
A film felvételei a nap-
sugaras Dalmáciában
készültek.

LIFKA MOZI

Ma premier
HUGO BETTAUER
A BÁNATOS
UCCA
Ezenkívül közhajra
ZORO ÉS HURU
baricsek

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező
kötészetesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk
Kérdéskódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Házhelyek

kedvező fizetési feltételek
mellett
eladók
Bévebet
Matja Engler i Druj
Jale epén
VII. Miloš Obiliceva ul. 9.
(Vetrol fűszeres mellett)

Vagyonos jó házból való
intelligens novisadi nagy-
kereskedő részére ke-
rsek megbízásból jó
zsido házból intelli-
gens urileányt, le-
het gyermektelen özvegy
vagy elvált asszonyt is.
»300.000 dinár« jelige
alatt Schmelka hirtetői-
be, Novisad, Putoški put
2., küldendők. 2704

LEVELEZÉS

Csillagom, sokat gondolok
Magára. A jövőveti
vizionálásig csókolja.
2693

Lego csőb bevásárlási

forrás fűszer árukbán
1 liter litonó siller bor D. 6.
1 liter litonó fehérbor D. 8.
1 liter fűszeres szesz D. 50.
Ram és lilor eszenciák aphantok
NOJCSEK GEZA
fűszerkereskedő cégnél
SUBOTICA 1894

A legszebb tavaszi

kalapudonságok
nagy választékban rak-
láron és rendelés szerint
„DAME“
női kalapszalokban
KARADZSVAULICAL
(Harany-köz)
Kiváltások, átalakítások
legelősebben
119

Hegedűtanár

akik Baré
és Zsolt irányítása alatt
érezte a zeneakadémia
jutányos áron vállalt
tanítványokat és kompeten-
tást. Cim: Vadas Klári,
V. Svasiceva ulica 4.
2692

FOGLALKOZÁS

Munkásnök állásba mun-
kára felvétemek. V. Ga-
jeva (volt Bethien) ucca
63.
2698

Szabni tudó varrónő

ár-
sul keresek. Gépek van-
nak. Cim a kiadóban.
2661

Jövedelmező képviselő

átad ügynököknek, kép-
viselőknél, stb. nagy kül-
földi cég. Ajánlatok »Ohne
Kapital und Verkenntnisse
9784« jelige alatt a kö-
vetkező címre küldendő:
Piras, Prag. Jindriška
18. C.S.R.
1613

Földműves és tejjgazdász

gi iskolát végzett 25 évi
gyakorlattal bíró egyén
botospani gazda vagy
kulcsári állást keres április
24-ére. Cim a kiadói-
vatalban.
2695

Saját készítésű

divatcipők
legelősebb bevásárlási forrás
Róka
divatcipészete
Subotica, Zrinjski trg 2.
1602

Gazdasszony keresetű

április 1-re egy idős nő in-
aroshoz. Cim a kiadóban.
2680

Legnagyobb bevételi forrás

ügynökök és képviselők
számára elsőrangú
cégnél. Ajánlatok erkölcsi
bizonyítvány mel-
léklésével »Ohne Kapital
und Corkänntnisse 512«
jeligére a Publicitas d. d.
Zagreb. Gunduličeva 11.
küldendők.
2413

Kertészeti és szőlőművelési

minden ágában járatos
kertes állást keres. Esetleg
felesnek is elmegy. Le-
veleket Pekl Janos, Nova-
Kaniža Obilicevo címre
kér.
2609

FIFI KREM

PINTÉR győztesztár
Főmőlnári állást keresek
35 éves, nős vagyok. A
malmászat szakszerűsé-
gében egy a vám mint a
magas örlésben teljesen
járatos vagyok. Az állam
minden nyelvén beszélem.
Cim: Vagel Ferenc, Be-
gej-Sveti-Djurdj (Banat).
2638

Főmőlnárt,

elsőrendű
szakembert
két vagonos, főleg vám, de
kereskedelmi örlésben is
teljesen szakképzett egyén
keresek azonnali beállással
Lehetőleg személyes jelen-
kezést kívánok.
Hajduška-malom
Begej-Sveti-Djurdj
(Banat)
Pénztárnoknőnek vagy ro-
dába ajánlkozok vakor-
lattal bíró leány. Aján-
latokat »Megbízható« jel-
ligére a kiadóba kérek.
2679

Állg használt, 14 szemé-

lyes autóbussz eladó.
Prisztay Dezső, Starakan-
niža.
2658

Sofőr azonnali belépésre

állást keres. Prisztay De-
zső, Starakanniža.
2659
Üzlethelyiséget keresünk
belsőre május 1-től.
Cim: Sudarevičeva ul. 20.
2691

Szolid jobb nő keresetű

öreg házastársához, a há-
zi teendő végzésére. Cim
a kiadóban.
2686

MAGYARORSZÁGON

HUSZ ÉV ÓTA FENNÁLLÓ ELSŐRENDŰEN
BEVEZETETT

NŐI KALAP ÜZLET
ELADÓ

TUDAKOZÓDNI LEHET A KIADÓHIVATALBAN

Ne mulassa el megtekinteni a

Sipos Károly Fiai

Gártelep: Senčanski put 3. Állandó raktárral.

butorkiállítását

Aleksandrova 9. (Halbrohr ház)

Házvezetőnő, főzésben és
házvezetésben perfk-
gazon uriház vezetésére
felvétetik. Zongoratudás
előny. Ajánlatokat a ki-
adóhivatal továbbít.
2698

Hand-pálva mögött ház-
telkek eladók kedvező fi-
zetési feltételek mellett.
Pleszković Istvan Rad-
novac és Müller Béla
használatanya mögötti
fűszerüzletében.
2510

PATKANIN

EGERET
PATKÁNYT
végrelesen irt
Kapható minden
gyógyszertárban

Büfé és cukrászdába is
megjelenésű csinos kiszol-
gálónő keresetű. Szer-
bül, magyarul, németül
tudók fényképes ajánlatát
kérem. Cim a kiadóban.
2709

Csirképes

gazdasági és kony-
hakerti magvak
nagyban és kicsinyben
Kaphatók
KÖRÖSI GÉZA
cégnél Subotica

Eladó készpénzért kí-
sebb mezei téglaház tel-
jes felszereléssel, a föld
mellett, közel az állomás-
hoz. Ára 30.000 dinár. --
Érdeklődni ugyanott Kocz-
ka Józsefnél, Pakračka-
Póljana (Slavonia).
2682

Olcsó bor, vörös, fehér
vagy siller kiváló m-nő-
ségben 25 literes tölgyfa-
hordókban, bérmentve
minden vasuti állomáson
utánvétel literenkint 10
dinárjával hordóval együtt
szállított. Rendelőkör 50
dinár, előleg köldendő. --
Frank Sándor borkeres-
kedő, Subotica.
2641

KÓFARAGÓ

Géperőre berendezett üzem
a, átkészült nyilművészi
BIREMLEK
MARVANYLAPOK
ÉPÜLETMUNKÁK
PALATINUS
SUBOTICA
Raktár: I. Jačićeva ul. 9.
Műhely: VI. Matja skaut 22.

Fladó modern ház.

szoba és megfelelő
mellékhelyiségekkel. III.
kör, Duhiceva ul. 47. A
lakásba azonnal be lehet
költözni.
2396

Eladó egy Hofherr és

Schranz gyártmányú ku-
koricamorzsoló, teljesen
új Hofherr motorral és
egy 10 lovas hágó gva-
nyú magánúró szalagfü-
részt. Stefan Janos, Bez-
dán.
2638

Teherautó De Dion

Bouton 1 1/2 tonnás, használt
de kitűnő állapotban, kar-
dán meghajtással, olcsón
eladó. Otto Müller meha-
nicár, Osijek, Pejačević-
va ul.
2708

KÜLÖNFÉLE

POMPADUR

kozmetikai szalon (Subo-
tica, városházepünet, tej-
piac) arcápolás, manikür,
női fodrászat, hajfestés
Inectóval 30 perc alatt.
Minden időben rádió-kon-
cert.
1907

Utazóékek konzuli látta-

názását legelősebben vé-
gzi. Peküldés posta útján.
Nemzetközi úfceda Kraja
Aleksandrova 9. Sub-
2709

Személyautó »Itala«

6
üléssel, egészen zárt ka-
rosszéria. Din. 18.000. --
Teherautó »Star« Torino,
16 HP, 500 kg teherkésen-
ség, villany, önműködő
indító, új gumik, tartá-
lékkerék. 100 km. 6 kg
benzinfogyasztás. Din.
36.000. -- Autogarage Höl-
Sušak.
2695

Egy szoba-konyhas üres

lakást keresek a város
bármely részén. Cim: Do-
nath borkereskedő.
2659

Különbejáratu utca

butorozott szoba kiadó. --
Boška Vujić ulica 14, ka-
putól jobbra.
2692

Gummihévegyöt bármely

nyelven nvelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.
2682

MARODNI BIOSKOP

Március 25., 26., 27., 28.
Csütörtöktől - vasárnapig
„COWBOY PRINCE“
amerikai cowboy film 5 felv.
Ezenkívül
Seff min postás legény
viziték 1 fe voná ban és
Chaplin II. a bo ond úrkuszbán
viziték 2 f lvo 4 ban

Fűszerüzlet és falatozó,

teljesen felszerelve Zrin-
jski trg 11. sz. olcsón, rö-
gön átvehető.
2653

Üzletmegnyitás Subo-

tican Rudics-uccában, a
gyümölcs-piacon. Elegáns
férfi, női és gyermekruhák
legelősebb bevásárlási
forrása. Dínyos férfiföl-
töny 575 dinár, férfir-
raglán divatos spricelt
szövetből 600 és 700 din.
covercoatból 700 és 1000
dinár, elegáns női tavas-
zi kabát 550 dinárért,
covercoatból 750 dinár.
Gyermekekből 250 dinár.
Esküvőny 265 din., ele-
gáns szővetgumiköpeny
500 dinár. Gyermekek-
ből 200 din. Vidékre
utánnvétel. Meg nem fe-
lélt, esetén a pénzt visz-
szadom. Vizvázzon a
szinre! Földes Samu ru-
háruháza.
2429

Esküvőny 270, fióktöny

350, férfiföltöny 600, rag-
lán 880, női felső 600 di-
nártól feljebb Eisler Izsó-
nál. Barátok temploma
során.
1880

Hölgyek ügyelmébe Hal-

csont nélküli maskotók,
gyomorszorító, harisnya-
tartót, melltartót, orvosi
rendeltre 200 dinártól
feljebb készít Strommer
miderszalón, Pašičeva ul.
9.
2633

Vezetés hiány miatt

azonnal kiadó vendégek
tekepálvával és egy sa-
rokhelyiséggel, amely azelőtt
igen jövedelmező fűszer-
üzlet volt. -- Házi és ven-
dőfelszerelések eladók.
Subotica, Oslobodjenja ul.
18.
2660

Mellett légszűrőnyel

arárol, kérjen ingyen ár-
ajánlatot Ujvári Ferenc
asztalostól, Tomerin.
2603

Előnyömdát

legújabb rajzokkal
fölszerelve
olcsón szállit
Bleier Márk
I. Jugosl. Flönyomda és
Berendezési Gyára
-- SENTA --

Női Harisnya D. 10. --
Finom fiór harisnya D. 17. --
Férfi zokni D. 7. --
Férfi csikos zokni D. 13. --
Cérna keztyű D. 14. --
Valancs és köpül csipkék nagy
választékban

OLCSÓN CSAK
Braća Litzmann-nál
HUSPIAC, VÁSÁROLHAT

Zephir ing 2 gallér D. 63. --
Selyem nyakkendő D. 8. --
Törülköző D. 12. --
D. M. C. slingelő D. 12.50
1000 Yardos cérna D. 12. --
Nyakkendők nagy választékban.